

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо
про
Україну!

Рік 120, ЧИСЛО 1, П'ЯТНИЦЯ, 4 СІЧНЯ 2013 РОКУ

1893

Vol. 120, No. 1, FRIDAY, JANUARY 4, 2013

\$1.00

Постійна Конференція Українських Православних Єпископів поза межами України – на Різдво Господа Бога нашого і Спасителя Ісуса Христа. До улюблених священнослужителів, монахів та вірних Української Православної Церкви поза межами України та наших українських православних братів і сестер в Україні:

Христос Рождається!
Славимо Його!

Вітаємо вас, наші улюблені діти, у цей світлий і радісний день Різдва Господа нашого і Спасителя Ісуса Христа! Христос, Спаситель світу, сьогодні являється як Христос-Немовлятко до всіх наших земних сімей. Нехай мир і злагода чудодійних святих різдвяних днів наповнять наше життя! Шукаймо радості, потіхи і допомоги у Вифлеємській печері, де „ангели співають” і „прославляють новонароджене Дитя”.

Від глибини наших сердець і душ ми бажаємо вам тієї теплоти, миру і радості, що походить від Немовлятка, бо як ми співаємо у нашій давній українській різдвяній колядці: „З нами Бог”, „Нова радість стала, яка не бувала”, бо „У Вифлеємі

„Вічне світло Вифлеємської зірки”

Мистець: Павло Лопата

нині новина – Пречиста Діва Сина породила”! У всьому світі, де є наші українські православні парафії – чи то в Сполучених Штатах Америки, Канаді, Європі, Південній Америці, Центральній Америці, Австралії, Новій Зеландії, чи то в Україні –

„Небо і земля сьогодні торжествують, ангели й люди весело святкують” бо Христос Рождається!

Нехай небесна Вифлеємська зірка, яка привела трьох царів до печери вифлеємської, завжди провадить вас, дорогі брати і сестри, по доро-

зі Божої Істини до почесного життя і праці:

*Бог Предвічний народився!
Прийшов днесь із небес,
Щоб спасти люд свій весь,
І утішився.*

Від самих перших років Християнства ця найстаріша українська колядка лунає по всій нашій Україні. Вона розповідає нам про довгожданого Спасителя світу – Ісуса Христа так, як і пророкували старозавітні пророки – „спасити все людство”. Пророк Даниїл навіть вказав точний час народження Месії-Спасителя. Від Різдва Ісуса Христа почався новий календар історії.

Першими, хто прийшли поклонитися Христові у Вифлеємі, були прості пастухи, а потім прийшли три царі, які принесли з собою дари Христу-Дитині: золото, яке символізує любов і відданість, ладан – молитву і миро – терпіння. Отож принесімо Всемогутньому Богові під час цих чарівних Різдвяних днів золото відданості Закону Божому, кадило, наповнене нашою побожністю та святістю життя, і миро могутнього терпіння та зусиль за

(Закінчення на стор. 2)

„Українська хартія вільної людини” – програма українських інтелектуалів

8 грудня 2012 року група авторитетних українських інтелектуалів „Першого грудня” оприлюднила підставову світоглядну програму, в якій назвала 10 засад свободи та успіху країни і її громадян. Нижче подаємо текст цього важливого документу.

Ми, учасники Ініціативної групи „Першого грудня”, укладаємо цю Хартію, щоб висловити те, як бачимо життєві орієнтири для нашого суспільства, і водночас дати поштовх до об'єднання всіх людей, які хочуть доброго і гідного життя в Україні і навколо неї.

Людство зустріло початок XXI ст. як добу невпевненості. Сучасна людина досі долає силу тяжіння великих випробувань і надій минулого; вириваючись з цієї історичної гравітації, вона почувається перед майбутнім невпевнено і вразливо.

Ми бачили багато потрясінь: могутність і занепад тоталітарних ідеологій та створених ними імперій, політичні засліплення і прозріння, масові захоплення і розчарування.

Ми стали свідками піднесення демократичних ідей, переконань і мрій. Але романтичні сподівання, зіштовхнувшись з реальністю, швидко перетворились на ілюзії. Слова знецінились. У нашій країні, де Радянський Союз було подолано фізично, його спадщина і досі зберігається морально і ментально.

Виявилось, що люди далі й дедалі більше сподіваються на чужу ласку, а не на власні сили. Нові економічні умови змінили країну і вод-

ночас загострили найгірші людські інстинкти: жадобу збагачення, захланність і споживацтво.

Людина дістала можливість вільно і без страху повернутися до духовних джерел. І водночас зубожіння, несправедливість і невпевненість виплекали у суспільстві внутрішнє розчарування, що стоїть на межі з духовною порожнечею.

Падіння останньої імперії повернуло нас до засадничих істин про будову на фундаменті закону та правди і про будівничих, які покладаються на власні сили і Божу допомогу — вищу поміч, яку відчувають совістю.

„Учораšní люди” натомість силуються „розбудувати державу” старими методами насильства й обману, не маючи та й не знаючи вищих цілей.

Тінь сумніву торкнулася багатьох сердець. Однак, тінь сумніву завжди йде поруч з людиною. Не варто боятися тіней. Треба шукати світла відповідей, які дають силу проти зневіри і надають сенсу нашому життю.

Ми знову бачимо по всьому світу рух до смислу, який має стати духовним орієнтиром для сучасної людини.

Способи, які б відновлювали та зміцнювали віру у власних і спільних силах, не можуть бути

ані категоричними, ані вичерпними. До Храму можуть вести різні дороги, однак, треба мати бажання і силу йти однією з них.

Наріжними каменями нашої Хартії є три прості думки.

Перше. Відповідальність за своє життя, а отже, його успіх, добробут і щастя нікому не може бути переданою. Ми самі несемо відповідальність за себе.

Друге. Мораль і духовні цінності не можуть бути відкладеними на завтра. Вони завжди потрібні сьогодні.

Третє. Ми будуюмо те, що уявляємо, а отже, від глибини, масштабу і творчого хисту нашої уяви залежить наше майбутнє.

Людина прагне бути вільною, бо саме свобода надає смислу, гідності і цінності людському життю. Це і є дорога до щастя, до якого ми, віруючі і невіруючі, але всі у широкому філософському сенсі Божі діти, покликані.

Аби стати вільною, людині не треба проводити років.

Ані найталановитіші провідники, ані інтелігенція, ані жодна соціальна група не здатні привести людину до щастя і свободи. Справжнім проводирем людини є лише особисте осмислене зусилля. Це не зробить хтось інший. Це можете зробити лише Ви.

1. Бути вільною людиною

Усі люди створені вільними. Саме це найвагоміше право людини, отримане кожним/кжною від народження, визначає суть нашої цивілізації.

(Закінчення на стор. 11)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Україна розпочала головування в ОБСЕ

КИЇВ. — Україна з 1 січня 2013 року розпочала головування в Організації з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЕ). У середині січня міністер закордонних справ України Леонід Кожара відвідає Відень, де візьме участь у низці міжнародних заходів з нагоди початку головування в цій організації. Про це 1 січня розповів керівник робочої групи з забезпечення головування України в ОБСЕ, директор Політичного департаменту Міністерства закордонних справ (МЗС) України В'ячеслав Яцюк. Л. Кожара, зокрема виступить на засіданні постійної ради ОБСЕ, під час якого представить пріоритети та програму українського головування в організації. Крім того, заплановано низку зустрічей, зокрема з керівниками інституцій організації та генеральним секретарем ОБСЕ. ОБСЕ нині є найбільшою регіональною організацією у світі, до складу якої входять 57 держав-учасниць. Є також 11 держав-партнерів, які виявляють особливе зацікавлення до діяльності ОБСЕ і мають інституційний зв'язок з цією організацією. Україна вперше офіційно заявила про намір головування в ОБСЕ в 2013 році на засіданні Ради міністрів ОБСЕ в Любляні у грудні 2005 року. Позитивне рішення ухвалили міністри закордонних справ держав-учасниць ОБСЕ у листопаді 2010 року. З 1 січня протягом року головою ОБСЕ буде Леонід Кожара. („Укрінформ“)

■ Біометричні пашпорти в Україні

КИЇВ. — Від 1 січня в Україні почали діяти біометричні пашпорти. Пашпорт міститиме вмонтований чіп з біометричною інформацією: фото людини, відбитки пальців та інформацію про громадянина, що міститься в діючому пашпорті. За бажанням в біометричний пашпорт може бути включено додаткову інформацію. Водночас інформація біометричних пашпортів вноситься до Єдиного державного демографічного реєстру – це електронна інформаційно-телекомунікаційна система, призначена для зберігання, обробки, використання інформації про громадянина держави. Також, згідно з законом, така інформація є конфіденційною, а її нерозголошення гарантується державою. Кожен громадянин України, незалежно від віку, зобов'язаний одержати біометричний пашпорт. Оформлення біометричного пашпорту для всіх осіб, починаючи з народження (замінивши тим самим свідоцтво про народження), оновлюється кожні 10 років. Введення в Україні біометричних пашпортів обумовлене Плянком дій щодо введення безвізового режиму з Європейським союзом, схваленим у листопаді 2010 року. (УНІАН)

■ Львів має підтримку у світі

ЛьВІВ. — Найважливішою подією 2012 року посадинок Львова Андрій Садовий вважає успішне проведення змагань з футболу 2012 Євро. У 2012 році Львів, за версією британської газети „Financial Times“, увійшов у десятку найкращих європейських міст майбутнього. Експерти оцінили історичне середовище, комфортність проживання у місті. Не бракувало, численних фестивалів, які приваблюють туристів, а також мистецьких виставок. Одна з них прославила Львів на весь світ – це виставка українського скульптора періоду бароко Йогана-Георґія Пінзеля. У Парижі в найстарішому музеї Європи – Луврі – представлені 27 скульптур „українського Мікеланджело“. „Форум видавців“, „Джаз без“, „Франко-фест“, інші мистецькі події щороку отримують схвальні відгуки найвибагливіших поціновувачів мистецтва. Відомий перекладач Юрко Прохасько, який зараз пише німецькою мовою книжку про улюблений Львів, називає подіями 2012 року перший міжнародний фестиваль Ігнація-Яна Падеревського, а також можливість послухати шість сюїт Йогана Баха протягом одного вечора у виконання віолончелістки Наталії Хоми. Попри таке визнання, цей рік вирізнявся численними скандалами щодо руйнування архітектурної спадщини Львова. 2012-ий подарував Львові унікальну річ – підтримку міста у всьому світі, але як нею скористатися у році прийдешньому, залежить від самих львів'ян, від того, наскільки відповідальними вони почуватимуться за своє місто. (Радіо „Свобода“)

Помер останній полковник УПА Василь Левкович

Марта Осадца

ЛьВІВ. – 13 грудня 2012 року відійшов у вічність, на 93-му році життя, Василь Левкович („Вороний“) – полковник Української Повстанської Армії (УПА), командир Воєнної округи „Буг“, нагороджений Золотим Хрестом Бойової заслуги. В. Левкович був останнім з живих командирів УПА такої ранги.

Після смерті останнього головного командира УПА Василя Кука В. Левкович мав найвище офіцерське звання в УПА.

В. Левкович народився 6 лютого 1920 року в селі Любленець Старий Львівського воєводства Польщі. Батьки – Михайло та Єва – померли, коли йому було чотири роки.

Після початку Другої світової війни В. Левкович в 1941 році увійшов до складу похідної групи ОУН під керівництвом керівника Любачівського повітового проводу Омеляна Грабця („Батька“). У липні 1941 року група прибула в Рівненську область, де Левкович став інструктором окружної міліції та працював до вересня 1941 року. Після початку переслідувань учасників ОУН німцями, В. Левкович перейшов на нелегальне становище, був порученцем керівника Дубнівського окружного проводу ОУН „Драпача“, а з кінця літа 1942 року – заступником організаційного референта цього проводу.

В УПА він вступив у березні 1943 року, пройшовши шлях від чотового до командира Військової округи „Буг“. Перший бій відбувся на околицях Костополя. На початку 1944 року сотня „Вороного“ прийшла в Галичину. У бою з червоними партизанами под Буськом В. Левкович був поранений.

Звання хорунжого В. Левкович отримав у квітні 1944 року, а у жовтні став поручником. У лютому 1946 року отримав звання майора УПА. Наприкінці того ж року йому присвоєно звання полковника, яке командування армії присвоїло посмертно, вважаючи його загиблим.

17 грудня 1946 року чекісти оточили криївку провідника Сокальської округи „Бурого“ під селом Суходоли, звідки витягли тіло отруєного димом командира. Слідство тривало близько року, В. Левкович був ув'язнений в „Тюрмі на Лонцького“ у Львові та слідчий в'язниці МГБ у Києві.

22 липня 1947 року Військовий трибунал МВД засудив В. Левко-

вича до 25 років виправно-трудових таборів. Він повністю відбуд покрання і був звільнений з Дубравного табору 7 грудня 1971 року.

Вийшовши на волю, продовжив свою боротьбу з радянською владою, вимагаючи перегляду вироку і визнання його військовополоненим, а не кримінальним злочинцем. Не визнавав себе громадянином СРСР. Тільки після проголошення Незалежності України, взяв паспорт громадянина України.

20 січня 1997 року Генеральна прокуратура України реабілітувала В. Левковича.

Золотий хрест Бойової заслуги УПА 2-ої класу В. Левкович отримав у званні майора у 1946 році, будучи командиром Військової округи УПА „Буг“. Про присвоєння Золотого хреста стало відомо після того, як у розсекречених архівах СБУ віднайшли копію наказу Української Головної Визвольної Ради ч. 1/46 від 1946 року про уdstоєння В. Левковича цієї нагороди. Полковник УПА В. Левкович був останнім з тих живих людей, хто нагороджений Золотим Хрестом Бойової заслуги УПА. За всю історію Золотий хрест отримали лише 20 осіб. Більшість з них невідомі, оскільки нагорода присвоювалася лише за упівськими псевдами, але не вручалася для збереження конспірації.

Нагороду була виготовлена за гроші благодійників і вручено В. Левковичеві 5 березня 2008 року на урочистій сесії Львівської обласної ради. Згідно з рішенням сесії Червоноградської міської ради від 18 жовтня 2007 року В. Левковичу присвоєно звання „Почесний громадянин міста Червонограда“.

Прощання з полковником В. Левковичем відбулося 15 грудня у Львові, в Храмі свв. Апостолів Петра і Павла. На прощанні були присутні родина полковника: дружина Ярослава, син Роман з дітьми Христіною, Денисом, Ольгою та дочка Дарія Саламін з синами Данилом та Захаром, керівництво міста та області, директор Національного музею „Тюрма на Лонцького“ Руслан Забілий, працівники музею та Центру досліджень визвольного руху, громадськість міста.

***

Співчуття з приводу смерті Василя Левковича надіслали до „Свободи“ Провід Організації Українських Націоналістів (б), колектив Національного музею-меморіалу жертв окупаційних режимів „Тюрма на Лонцького“ та Центру досліджень визвольного руху.

Портрет Василя Левковича у похоронній процесії.

Похоронна процесія на вулиці Львова. (Фото: Марта Осадца)

„Вічне світло...“

перемогу Бога та наших національних скарбів і цінностей.

Справді, „нова радість стала“, і „У Вифлеемі нині новина — Пречиста Діва Сина породила“, „Небо і земля нині торжествують“, бо Бог так полюбив людство, що Він сам став одним з нас. Бог попередив трьох царів про злий намір Ірода і вони повернулися до своїх країв іншою дорогою. Сьогодні Бог нагадає нам, Своїм людям, про сучасних злих „іродів“, котрі творять зло і гріх – і покаже нам іншу дорогу, вічний шлях до нашої справжньої мети – до вічності.

Отже, і ми сьогодні зробимо тверде рішення так, як зробили три царі – ніколи не ступати на дорогу, котра веде до атеїстичного, бездуховного життя, знищення Божої Істини. Нехай вічне світло Вифлеємської зірки завжди провадить

нашу життєву подорож.

Христос Рождається! Славимо Його!

- + **ЮРІЙ**, Митрополит Української Православної Церкви Канади,
- + **АНТОНІЙ**, Митрополит Української Православної Церкви США, Місцєблюстител ь Української Православної Церкви в діаспорі,
- + **ІОАН**, Архиепископ Української Православної Церкви в діаспорі,
- + **ЄРЕМІЯ**, Архиепископ Української Православної Єпархії Бразилії та Південної Америки,
- + **ІЛАРІОН**, Єпископ Української Православної Церкви Канади
- + **АНДРІЙ**, Єпископ Української Православної Церкви Канади
- + **ДАНИІЛ**, Єпископ Української Православної Церкви США

АКТУАЛЬНА ТЕМА

Європарламент помиляється...

Петро Часто

Надивившись, як в останні два роки „регіональна“ депутатська більшість глумилася і збиткувалася над українством, як усією своєю діяльністю нахабно давала зрозуміти, що є ворогом незалежної Української держави і її розвитку, ворогом відродження української нації, ледве чи хтось з свідомих українців сьогодні не пов'язує своїх надій з Всеукраїнським об'єднанням „Свобода“ – саме з тим, що воно, попри шалені спроби „жовтої преси“ і московських агентів впливу скомпрометувати провідника об'єднання Олега Тягнибока і його однодумців, увійшло до Верховної Ради VII скликання і вже встигло засвідчити, що обране туди не для компромісів з антиукраїнством.

Можливо, декому з нас це ріже вуха, бо як же, мовляв, у наш складні часи можна обійтися без компромісів. Але мова тут не про принципи, не про здорові світоглядні засади у зрілій демократії – мова про сьогоднішню ситуацію, яку режим „регіоналів“ спотворив до тієї міри, що Україна на 22-му році державної незалежності знову стоїть на межі: бути чи не бути? І коли у Верховній Раді і в уряді тон задавали безкомпромисні україножери – табачники, тихонові, колісниченки, чечетови, царькови, ім'я їм „легіон“ – то як же ми можемо відмовляти в українолюбній безкомпромисності „Свободі“? Не „Свобода“ ж довела суспільство до страшного внутрішнього протистояння, коли, здається, досить чиркнути сірником, щоб стався вибух.

Ось як коментує сьогоднішнє перенапруження в Україні Ігор Луценко, один з наймолодших українських політологів: „Свобода“ не прийшла у будинок парламенту займатися парламентаризмом. Вона прийшла туди на громадянську війну, бо проти нас, українців, іде громадянська війна. Довго приховувати її неможливо. Рано чи пізно прийдуть радикали і скажуть: ті, що говорять про благопристойність та ненасильство, вже не мають рації. Бо надто гарно бандити-регіонали навчилися користуватися благопристойністю та ненасильством своїх опонентів... Мораль мирного часу має відійти – „не можна битися під час фальшувань у Верховній Раді, це ж так не по-парламентському“, „не можна руйнувати паркан біля Адміністрації президента та шлягбауми біля Кабміну, це ж вандалізм... Має прийти мораль воєнного часу: „Не можна добивати поранених“, „не можна катувати полонених“. Тобто молоде покоління українців, виховане в умовах незалежності, усвідомлює, що проти нього і проти його незалежного майбутнього точиться страшна війна і що нема на кого в цій війні покладатися, тільки на себе.

Що нема кого – зайвий раз стало зрозуміло, коли 13 грудня Європарламент у своїй резолюції закликав демократичні сили у Верховній

Раді „не взаємодіяти, не підтримувати і не своєрвати коаліції з партією „Свобода“.

Ще раз Європа вирішала навчити нас демократії. Коли на очах усього світу вороги України нищать її мову, культуру, викорінюють історичну пам'ять і вільнолюбний дух народу – то це демократія. А коли стати на захист нації – це вже зле, це – екстремізм. Бандитизм, корупція, антиукраїнство – це ваша внутрішня українська справа, але радикалізм „Свободи“ – це вже наша, європейська, справа!

І ще одна цікава подробиця: коли депутат Європарламенту від групи народних партій Міхаель Галер запропонував додати до згаданої резолюції також заклик не співпрацювати у Верховній Раді з комуністами, Європарламент – ну дуже вже демократичний! – не підтримав М. Галера.

До чести опозиції, голова депутатської фракції „Батьківщина“ Арсеній Яценюк відповів, що його політична сила співпрацюватиме зі „Свободою“, незважаючи на рекомендації Європарламенту.

Коментуючи ці події, Руслан Кошулинський, член фракції „Свободи“ і заступник голови Верховної Ради, сказав: „Мене стурбував не стільки несправедливий, упереджений заклик щодо „Свободи“, як те, що євродепутати не захотіли підтримати іншу поправку, яка прозвучала у 80-ті роковини Голодомору в Україні, – не співпрацювати з комуністами. А те, що нам приписують якісь там ксенофобські, расистські схильності, то будь-хто може взяти програму „Свобода“ і переконатися, що у ній нема закликів проти якоїсь нації чи людини – є заклик підтримувати українців. Наша програма так і називається – „Програма захисту українців“.

Щодо успіху „Свободи“ в недавніх парламентських виборах, то добре пояснення знаходимо в авторитетного політичного експерта Костантина Матвієнка: „Цей успіх є не лише результатом розчарування виборців в інших політичних силах – БЮТі, „Фронті змін“, „Громадянській позиції“, „Нашій Україні“, Рухові, „Європейській партії“, які лише декларують власну опозиційність та наміри захищати національні цінності... „Свобода“, після Народного руху кінця 1980-их років, – це перша справді ідеологічна політична партія. Тому вона стала, в очах багатьох, провідником парламентського опору владі...“.

Наостанок, погоджуємося з головою Світової конференції українських державницьких організацій Аскольдом Лозинським, який у своєму листі до Президента Європарламенту Мартіна Шульца порадив євродепутатам „ретельніше вибирати для своїх резолюцій слова і думки, щоб не образити націю, яка є важливою і невід'ємною частиною європейської спільноти „де-факто“.

На честь вояка УПА

Євген Цимбалюк

МИЛЬЧА, Рівненська область. – На фасаді сільської школи 27 листопада 2012 року відкрито меморіальну дошку на честь вояка Української Повстанської Армії (УПА), політв'язня сталінських таборів Михайла Макарука, який помер три роки тому. Свого часу М. Макарук виступив з ідеєю про створення у місті Дубні просвітнянського хору патріотичної пісні. Саме цей хор на відкритті меморіальної дошки виконав стрілецькі, повстанські і козацькі пісні.

М. Макарук пішов з дому у 16 років. Його заарештували як зв'язкового УПА і засудили на 20 років каторжних робіт та п'ять років позбавлення прав.

Меморіальна дошка на честь Михайла Макарука.

Відкрита у Мильчі меморіальна дошка – вже друга, присвячена пам'яті М. Макарука. Перша з'явилася у квітні цього року на фасаді Дубенського ливарно-механічного заводу, де М. Макарук працював майже 40 років.

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Заборона аптечних кіосків

КИЇВ. — Відтепер ліки в Україні можуть продавати лише аптеки або аптечні пункти, але не аптечні кіоски, повідомляє прес-служба Державної служби з лікарських засобів. Нові норми законодавства набули чинності 29 грудня. Вимогу про закриття аптечних кіосків обґрунтовано тим, що вони не забезпечують належного рівня фармацевтичних послуг, кажуть у держслужбі. „Зокрема в аптечному кіоску допускалася відсутність торгового залу, норматив площі аптечного кіоску дуже обмежений, умови зберігання лікарських засобів постійно порушуються“, – відзначають у прес-службі. (Бі-Бі-Сі)

■ Україна припиняє набір новобранців

КИЇВ. — З 2013 року в Україні буде припинено набір новобранців на термінову військову службу. Про це 31 грудня заявив Міністер оборони Павло Лебедев у вітальній промові з нагоди Новорічних і Різдвяних свят. „Вже у новому році на нас чекають нові, масштабні завдання. Буде переглянено структуру і систему управління Збройними Силами і поліпшено систему підготовки спеціалістів, припинено набір новобранців на термінову військову службу з одночасним переходом на комплектування армії виключно за контрактом, як це зроблено сьогодні у провідних країнах світу“, – сказав він. За його словами, військова реформа не обмежиться зміною структури Збройних Сил, їх чисельності та принципу комплектування. Як і раніше, підкреслив П. Лебедев, максимальна увага буде зосереджена на озброєнні армії новими і модернізованими зразками озброєння, інтенсифікації бойового підготування, забезпеченні соціальних гарантій військовослужбовців, а також участі у міжнародних акціях з підтримання миру та безпеки. („Укрінформ“)

■ І. Фаріон подарувала монографію

КИЇВ. — Народний депутат від Всеукраїнського об'єднання „Свобода“ Ірина Фаріон 31 грудня привітала прем'єр-міністра Миколу Азарова з Різдвом і надіслала йому в подарунок свою монографію „Мовна норма: знищення, пошук, віднова“, що створена на основі писемного та усного мовлення політиків, чиновників та публічних осіб упродовж останніх п'ятьох років. „Мудрим є зовсім не той, хто не робить помилок, а той, хто хоче і може їх виправляти. Тож нехай нам щастить у пізнанні глибин мови як народу впродовж усіх дарованих літ“, – побажала І. Фаріон. (УНІАН)

■ Діє податок на нерухоме майно

КИЇВ — З 1 січня починає діяти стаття Податкового кодексу, згідно з якою запроваджується податок на нерухоме майно, відмінний від земельної ділянки. Відповідні зміни до Податкового кодексу внесені законом від 24 травня 2012 року, який набув чинності з 1 липня 2012 року. Нововведення пов'язане з тим, що база оподаткування на нерухоме майно обчислюється на підставі даних Державного реєстру прав на нерухоме майно, який згідно з законом „Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення реалізації прав на нерухоме майно та їх обмежень обтяжень при їх державній реєстрації“ запроваджується з початком 2013 року. До платників податку на нерухоме майно належать власники об'єктів житлової нерухомості – фізичні особи, а також юридичні особи, які створені, зареєстровані та провадять діяльність відповідно до законодавства України. Податківці ще на початку грудня 2012 року попередили, що нормами Податкового кодексу України звільняються від оподаткування квартири площею до 120 квадратних метрів, житлові будинки площею до 250 квадратних метрів, садові або дачні будинки, об'єкти житлової нерухомості, які належать багатодітним сім'ям та прийомним сім'ям, у яких виховується троє і більше дітей. Згідно з вимогами Податкового кодексу України ставки цього податку встановлюють місцеві ради. („Українська правда“)

АМЕРИКА І СВІТ

■ Папа засудив „безладний капіталізм“

ВАТИКАН. — Папа Бенедикт XVI у своєму новорічному привітанні вірян 1 січня засудив „неконтрольований капіталізм“, який, за його словами, сприяє поширенню напруги у світі. Понтифік також подякував миротворцям і сказав, що людство має „вроджене покликання до миру“. Він виступив під час Служби Божої у Ватикані, після чого привітав людей перед собором св. Петра. Він висловив жаль з приводу „вогнищ напруженості та конфліктів, спричинених дедалі частішими прикладами нерівності між багатими і бідними“. Ці „вогнища“ розгорілися з „поширення егоїстичного та відособленого мислення, яке також знайшло вираження в неконтрольованому фінансовому капіталізмі“ та „різних формах тероризму й злочину“, сказав Бенедикт XVI. 85-річний понтифік під час Служби Божої виголосив проповідь, а потім на площі св. Петра прочитав молитву за мир. „Миротворців багато, але вони діють мовчки. Наче дріжджі в тісті, вони підносять людство догори, згідно з задумом Господнім“, – сказав він. Порівнявши новий рік з мандрівкою, він помолився за те, щоб вона „вивела на шлях миру кожну людину і кожну сім'ю, кожну країну і весь світ“. (Bi-Bi-Ci)

■ Г. Клінтон у лікарні

НЮ-ЙОРК. — Державний секретар США Гілари Клінтон 31 грудня потрапила до лікарні в Нью-Йорку через виявлений у неї тромб. Раніше цього місяця Г. Клінтон знепритомніла і впала, отримавши струс мозку. Тоді повідомляли, що в неї виявили шлунковий вірус і вона втратила свідомість через зневоднення організму. Г. Клінтон має зняти свою кандидатуру на посаду державного секретаря перед тим, як у січні Барак Обама офіційно розпочне свій другий президентський термін. У січні Г. Клінтон на посаді державного секретаря має замінити Джон Кері демократ з Масачусетсу, який очолює в Сенаті Комісію закордонних справ. Г. Клінтон багато разів заявляла, що планує працювати держсекретарем лише один термін. Лікарі виявили тромб під час повторного обстеження 30 грудня, повідомив її речник Філіп Рене. „Її лікують антикоагулянтами у Пресвітеріанській лікарні Нью-Йорку, де за нею стежитимуть протягом наступних 48 годин“, – сказав він. 65-річна політик відома своїм виснажливим графіком закордонних візитів. Її остання візита була до Дубліна у грудні 2012 року. Перебуваючи на своїй посаді, вона відвідала 112 країн – більше, ніж будь-який інший державний секретар в історії США. (Bi-Bi-Ci)

■ Україну назвали „трошки вагітною“

МОСКВА. — Росія не знижуватиме для України ціни на газ, заявив директор Департаменту економічного співробітництва Міністерства закордонних справ Росії Олександр Горбань. „Щодо вимог продавати Україні газ за такими самими цінами, як Білорусі, то вони нездійсненні. Росія на це не піде. Чого б це?“, – сказав він 1 січня. „Росія і Білорусь – члени Митного союзу, ми рухаємося до Єдиного економічного союзу“, – наголосив дипломат. За його словами, російська сторона запропонувала Україні вступити до Митного союзу й отримувати газ за тими самими цінами, що й Білорусь. „Але Україна хоче одночасно зберегти два вектори: і вступити до Евросоюзу, де на неї особливо й не чекають, і взяти участь у Митному союзі, але тільки за тими параметрами, які їй вигідні. Але так не буває. Не можна бути трошки вагітною“, – сказав О. Горбань. Він зазначив, що контракт, підписаний з Україною, спочатку був „досить пільговий“, він передбачав ціну на газ для України на 100 дол. нижчу, ніж тогочасна середня ринкова ціна. „Тепер Україна хоче ще меншу ціну, але при цьому поводитись досить суперечливо“, – зазначив О. Горбань. Він нагадав, що свого часу Росія хотіла створити консорціум спільно з Україною та ЕС з експлуатації трубопроводів, які йдуть Україною, проте Київ відмовився, і Росія була змушена будувати трубопроводи в обхід України. („Українська правда“)

Новій Верховній Раді – новий, здоровий дух

Заява Проводу ОУН (б)

Напередодні виборів до Верховної Ради у жовтні минулого року Провід Організації Українських Націоналістів з-під стягу Степана Бандери закликав кандидатів у народні депутати керуватися критеріями чесності, правдомовності, почуттям обов'язку перед суспільством, а виборців – зважено, відповідально оцінювати сили і можливості кандидатів, вимагати від них рішучості у боротьбі з корупцією в державі, з порушеннями закону.

Праця Верховної Ради VII скликання вже почалася. Відтепер депутати мають дати відповіді не словами, але ділом. Суспільство чекає від них якісно нових стандартів діяльності, але не просто чекає, а вимагає цього, пильно спостерігаючи за діями кожного народного обранця. Тому Провід ОУН (б) пропонував, щоб ще перед виборами кожен депутат оприлюднив список своїх конкретних обіцянок і прилюдно присягнув, що буде їх неухильно виконувати. У цьому випадку можна було б контролювати узгодженість між депутатським словом і ділом.

Перші події у Верховній Раді VII скликання дають підстави сподіватися на нову якість опозиції, котра, діючи об'єднаними зусиллями, може змінити дотеперішній неконструктивний характер українського парламентаризму, вивести його на рівень тих гострих і невід-

кладних завдань, що нині стоять перед українським суспільством. З цих міркувань ми позитивно оцінюємо твердість опозиції щодо тих двох депутатів, так званих „тушок“, котрі зламали передвиборну обіцянку й після виборів перебігли до провладної депутатської фракції. Вже цей перший крок дає надію на те, що депутатська нечесність, безвідповідальність натрапить на рішучий опір та осуд.

Так само ясна справа з мовою у стінах вищого законодавчого органу незалежної Української держави. Згідно з Конституцією, там має звучати державна мова, українська.

Перший виступ нового речника Верховної Ради Володимира Рибак російською мовою є доказом, що й у цьому складі парламенту діятимуть люди, котрі не розуміють, що це значить – служити народові, суспільству, державі.

З цього погляду, чим вимогливішою виявиться себе опозиція в цьому важливому питанні, тим швидше відбудуться зрушення в суспільній свідомості на користь української мови і її захисту.

Закликаємо усі національно-патріотичні сили України активно сприяти оздоровленню парламентської атмосфери за єдиними критеріями правди і справедливості, любові до Бога і України.

Провід ОУН (б)

Київ, 12 грудня 2012 року

Зустрічі президента СКУ у Страсбурзі

СТРАСБУРГ, Франція. – 11-13 грудня 2012 року президент Світового Конгресу Українців (СКУ) Євген Чолій мав низку зустрічей з високопосадовцями Європейського Союзу (ЕС).

Позицію СКУ щодо актуальних українських питань Є. Чолій представив колишньому президентові Європейського Парламенту (ЄП) Єжи Бузекові, віце-президентові ЄП Яцекові Протасевичеві, голові та заступникові голови делегації ЄП до Комітету парламентського співробітництва „ЕС-Україна“ Павлові Ковалеві і Сірі Овіру та депутатам ЄП Ліборові Роучекові, Яцекові Сарюш-Вольському, Зузані Ройтовій, Янові Козловському, Туне Келаму, Мареківі Сівецеві і Крістіні Оджуланд.

12 грудня президент СКУ був присутній на пленарному засіданні ЄП, де обговорювалось питання про Україну. Відтак була прийнята Резолюція щодо ситуації в Україні.

13 грудня 2012 року Є. Чолій представив Генеральному секретареві Ради Європи Торбйорнові Ягландові актуальні українські питання, наголосивши на важливості євроінтеграції України.

Він закликав Раду Європи не ототожнювати Україну з її владними структурами та активно сприяти підписанню Угоди про асоціацію між ЕС і Україною, що є запорукою регіонального миру, стабільності та добробуту. Є. Чолій привернув увагу до стратегічної ролі цієї угоди для відмежування України від імперських намірів Росії, яка активно нав'язує ідеологію „руського міра“ та здійснює тиск з метою включення України до Митного та Евразійського союзів. Президент СКУ заохотив ЕС замислитись над створенням закону, який би був подібний до прийнятого Конгресом США „Законом Магницького“, в якому передбачається скасування віз, заборона здійснення трансакцій та замороження активів тих осіб, які грубо порушують людські права.

9 листопада під час візиту до Страсбурга Є. Чолій зустрівся з місцевими українцями. Під

Президент Світового Конгресу Українців Євген Чолій (зліва) і Генеральний секретар Ради Європи Торбйорн Ягланд.

час зустрічі, яку організувала голова Франко-українського бізнес-клубу Іванна Піняк, Є. Чолій поінформував про діяльність СКУ в просуванні євроінтеграції України та захисту людських прав українців, а також заторкнув питання про важливість створення у Страсбурзі представництва СКУ.

Священик Української Греко-Католицької Церкви о. д-р Іван Дуфанець та учитель української школи Тетяна Жарко розповіли про потребу каплиці в центральній частині міста, де можна було б відправляти українські Служби Божі, а також залі для проведення різних громадських заходів. З метою полегшення цієї справи 11 листопада президент СКУ зустрівся з Єпископським вікарієм Римо-Католицької Церкви Жаном-Люком Ленардом, який позитивно відгукнувся на таке звернення.

Кардинал Любомир Гузар відвідав академію

Юлія Яручик

ОСТРОГ, Рівненська область. – Студенти Острозької академії 17 грудня 2012 року мали нагоду спілкуватися з колишнім предстоятелем Української Греко-Католицької Церкви (УГКЦ) Кардиналом Любомиром Гузаром, який зокрема сказав на зустрічі:

„Завдання Острозької академії, як і інших університетів України, є надзвичайно важливим на сучасному етапі розвитку нашого суспільства. Дехто вважає, що економіка та численна армія забезпечують державі справжню потужність. Але такі люди, як Князь Костянтин Острозький, Митрополит Петро Могила, Архієпископ Йосиф Сліпий розуміли, що справжньою силою для будь-якої країни є нау-

ка, що робить її народ справжнім і великим“.

Під час зустрічі ректор академії Ігор Пасічник повідомив, що Вчена рада присвоїла звання Почесного доктора Національного університету „Острозька академія“ Кардиналові Гузарові, з врученням диплому та мантиї, і нагородила його найвищою срібною відзнакою університету – медалею „Князь Василь-Костянтин Острозький“. Однак, Кардинал Л. Гузар, коли закінчив виконувати уряд Верховного Архієпископа, з особистих причин вирішив не приймати ніяких відзнак від церковних, державних, наукових та громадських організацій. Тому, поважаючи рішення гостя, І. Пасічник передав диплом у Музей історії академії, а Кардиналові Л. Гузареві подарував енциклопедичне видання „Острозька академія“.

Кардинал Любомир Гузар серед студентів Острозької академії. (Фото: Олексій Бистровський)

КУК привітав нового Посла України в Канаді

ОТАВА. – 14 грудня 2012 року Конгрес Українців Канади (КУК) привітав призначення нового Посла України в Канаді.

„Після 18 місяців відсутності посла в Канаді, ми вітаємо призначення Вадима Пристайка Надзвичайним і Повноважним Послом України в Канаді, – заявив президент КУК Павло Грод. – Беручи до уваги важливі зв'язки між нашими двома країнами, а також важливі події, що відбуваються в Україні, дуже важливо мати представництво вищого рівня у Посольстві та консульствах Канади. Наша громада знає В. Пристайка з часу його

Надзвичайний і Повноважний Посол України в Канаді Вадим Пристайко.

праці в Посольстві України в Канаді у 2002-2006 роках, і ми впевнені, що він виконуватиме свої функції професійно і вміло“.

Посол В. Пристайко представив свої повноваження Генерал-губернаторові Девідові Джонстонові 13 грудня на церемонії в Рідо-Голі. Президент КУК П. Грод побував на церемонії присяги.

Раніше В. Пристайко був заступником директора департаменту НАТО Міністерства закордонних справ, а також радником-посланником в Посольстві України в США.

КУК

Відбулося засідання Ради директорів КУК

МОНРЕАЛЬ. – 12 грудня 2012 року керівництво канадської української громади завершило дводенне засідання Ради директорів розглядом важливих для громади питань включення перших канадських операцій інтернування та Голодомору 1932-1933 років в Україні до експозиції Канадського музею прав людини; результатів недавніх виборів в Україні та присутності канадських спостерігачів за виборами; розвитку громади. Рада обрала Торонто місцем проведення Конгресу Українців Канади (КУК) в 2013 році, попередньо запланованого на кінець жовтня.

„Рада одногосно підтвердила нашу позицію підтримання у Канадському музеї прав людини постійної, окремої та великої галерії, присвяченої Голодоморові 1932-1933 років в Україні, а також спеціальної постійної виставки, присвяченої інтернуванню канадських українців під

час Першої світової війни.“

Рада створила Консультативно-координаційний комітет експонатів для музею з метою забезпечення його науковими, дослідницькими даними та артефактами з українських тем, включаючи Голодомор, інтернування українців під час Першої світової війни і гноблення українців нацистським та радянським режимами під час Другої світової війни та у повоєнний період, включаючи боротьбу за незалежність України. Керуватимуть та скликатимуть комітет д-р Юрій Даревич, Валентина Курилів та Ірина Мицак.

Рада заслухала звіти Канадсько-Українського комітету про подальшу співпрацю з Україною, особливо щодо розвитку контактів між людьми, контактів з неурядовими та громадськими організаціями.

КУК

АМЕРИКА І СВІТ

■ Ірландія очолила ЕС

СТРАСБУРГ, Франція. — У першій половині 2013 року Ірландія головуватиме в Європейському союзі, замінивши 1 січня Кіпр. Країна займатиме пост глави ЕС до 30 червня. У другій половині року Ірландію змінить Литва. Уряд країни вже виділив 24 млн. євро на витрати, пов'язані з харчуванням та розміщенням гостей, на оплату послуг перекладачів і транспорту. Ще 20 млн. євро зарезервовані казначейством для оплати праці додаткового персоналу. На модернізацію Дублінського замку, де буде проходити більшість офіційних зустрічей, зведення необхідних споруд та впровадження вдосконаленої системи акредитації для 15 тис. осіб плянується витратити ще близько 12 млн. євро. На культурну програму для гостей Ірландії піде ще 3 млн. євро з казни. У Міністерстві культури Ірландії вже повідомили, що культурна програма включатиме понад 300 заходів, які проходять як в самій Ірландії, так і за її межами. Особлива стаття витрат – це витрати на забезпечення безпеки, які можуть скласти до 10 млн. євро. За попередніми підрахунками, головування країни в ЕС може обійтися ірландській скарбниці мінімум в 60 млн. євро. Під час головування країни в ЕС глави відповідних ірландських відомств будуть головувати на зустрічах міністрів європейських держав з питань фінансів, навколишнього середовища та екології, торгівлі та законодавства. Одинадцять з цих зустрічей відбудуться в Ірландії. Всього передбачено проведення близько 180 подібних заходів. („День“)

■ В. Путін дозволив не вивчати рідні мови

МОСКВА. — Президент Росії Володимир Путін 31 грудня 2012 року підписав новий закон про освіту, згідно з яким вивчення регіональних національних мов у Росії не буде вже обов'язковим у школах. До цього часу всі діти в національних республіках Росії були зобов'язані вивчати місцеві мови, які поряд з російською мовою, мають статус офіційних у національних республіках. Новий закон тепер дозволяє батькам у цих національних республіках вирішувати, чи повинні їхні діти вивчати свої національні мови в школі. Новий закон викликав протести в деяких регіонах Росії, включно з Татарстаном, Башкортостаном, Чувашією, де критики кажуть, що цей закон прискорить зникнення національних мов у Росії. Ця проблема загострилася в загальнонаціональному масштабі, коли деякі етнічні російські громадяни Татарстану виступили проти обов'язкового вивчення татарської мови в російських школах цієї республіки. (Радіо „Свобода“)

■ Політично мотивований крок Росії

ВАШІНГТОН. — Державний департамент США висловив 28 грудня жаль з приводу підписання Президентом Росії Володимиром Путіним закону, що має на меті заборонити всиновлення російських дітей до США як частина відповіді на ухвалений у США „акт Магнітського“ проти російських порушників прав людини. Цей закон, який нещодавно набув чинності у США, названий за ім'ям російського юриста Сергія Магнітського, який викривав корупцію на високих рівнях у Росії і загинув у слідчому ізоляторі, і передбачає санкції проти тих російських чиновників, які вважаються порушниками прав людини. Речник Держдепартаменту Патрік Вентрел у своїй заяві назвав цей крок „політично мотивованим“ і висловив сподівання, що закон не зачепить тих справ про всиновлення до США, які вже перебувають на розгляді. У Росії уповноважений з прав дитини Павло Астахов уже заявляв, що з набуттям законом чинності з 1 січня всі всиновлення до США припиняються, і ті 52 дитини, яких уже обрали названі американські батьки і готували їхнє всиновлення у США, тепер залишаться в Росії. Президент Росії В. Путін цього ж дня підписав закон, неофіційно відомий як „закон Діми Яковлева“, за ім'ям російського хлопчика, усиновленого у США, який там загинув. Росія також плянує запровадити санкції щодо американських посадовців, яких Москва вважатиме порушниками прав людини. („Голос Америки“)

Назустріч 120-річчю „Свободи“

Наша „Свобода“ живе і діє у своєму 120-му році. До дня ювілею, 15 вересня цього року, ми не один раз будемо оглядатися на цей унікально довгий, унікально складний і унікально гідний шлях, щоб зробити з нього найголовніші висновки. Це важливо не лише для того, щоб подати підстави – а їх не злічити – гордитися творчим минулим „Свободи“, але й для того, щоб, виходячи з минулого, безпомилково оцінити сьогоднішній день газети і її майбутнє.

Перший узагальнений висновок: 120-річчя „Свободи“, а також 80-річчя „The Ukrainian Weekly“ – це свято не тільки Українського Народного Союзу і навіть не тільки загальнонародське, але всеукраїнське, загальнонаціональне, бо подібними ювілеями нині може похвалитися далеко не кожна національна культура. Це той рідкісний і, може, єдиний для всієї України шанс мати доказ історичної тяглості національних зусиль, історичного процесу націотворення, який був свавільно загальмований антиукраїнськими силами на рідній землі. Якби сталося чудо й сьогоднішній офіційний Київ усвідомив виняткове значення 120-річної „Свободи“, то через одне вивчення її шляху і її досвіду Україна дійшла б до найбільшого досягнення західного, зокрема американського, українства – перетворення української людини-індивідуаліста в людину громадську.

А громадськість, гарячий дух національного братерства, почуття єдності – це не те, що належить до минулих ознак життя, не те, про що можна сказати: „Так було вчора, але сьогодні світ змінився“. В найкращих свої якостях світ не повинен змінюватися.

Наступний важливий висновок: якщо українська громада все була душею „Свободи“, а „Свобода“ все була правдивим дзеркалом громади, то вся громада, а не лише УНСоюз, має відповідати за її дальшу долю.

Україна, де панує захланна олігархія, нас не почує. Але не може бути, щоб нас не почули українці Америки – ті наші читачі, іменами батьків, дідів і прадідів котрих рясніла „Свобода“ понад 100 літ. Є тільки два способи продовжити життя „Свободи“ – збільшити число передплатників або значно збільшити суму нашого Пресового фонду.

Ми добре знаємо: українці не належать до націй, для яких багатство є самоціллю, для яких гроші заступають небесний овид. Але українці також і не бідні, бо працюючі і ошадні. Потрібне тільки одне – усвідомити важливість збереження „Свободи“ як винятковоого „іміджу“ світового українства й „іміджу“ України, хоч сама вона нині цього покищо не розуміє.

Якщо ж хтось з наших читачів знає ще й інший спосіб допомогти „Свободі“, то будемо дуже вдячні за пораду і взагалі за кожен висловлений думку на цю тему. Пишіть нам, телефонуйте!

ІСТОРІЯ

Орест Фотинський – засновник давньосховища

Євген Цимбалюк

ЖИТОМИР. – З Волинського єпархіального давньосховища, заснованого наприкінці XIX ст., історія почерпнула стільки живильної сили, що й досі допомагає втамовувати спрагу на сиву минувшину. Ініціатором та надхненником сховища, як і низки інших цікавих історико-краєзнавчих проєктів, був о. Орест Фотинський – науковець, письменник, людина надзвичайної дослідницької енергії. Його життєвий шлях розпочався у селі Батків Радивилівського району на Рівненщині 150 років тому, 23 грудня 1862 року.

Батько історика Авксентій Фотинський був священником Преображенської церкви, яку збудували 1745 року. Храм залишався справжнім центром культурно-духовного життя аж до 1920 року, коли над ним позначилися більшовики і фактично стерли з лиця землі.

Освіту О. Фотинський здобував у Кременецькому духовному училищі, Волинській духовній православної семінарії, Київській духовній академії, де готувався до священницької місії. Натомість вибрав дещо інший шлях – викладав історію в училищах, гімназіях та Волинському народному університеті, був професором Житомирського інституту народної освіти, очолював відділ охорони пам'яток старовини і мистецтва Волинської губернії.

О. Фотинський також входив до Товариства дослідників Волині, збирав краєзнавчі матеріали, писав наукові праці, чимало з яких увійшли до „Трудов Общества исследователей Волині“. Найголовнішими його історичними дослідженнями є „Дорогобуж Волинський“, нариси з історії побуту монастирських селян Волині в XVII-XVIII ст., з історії козацтва та інші. Його найбільшим життєвим здобутком вважається створення сховища, де зберігалися б цінні для суспільства раритети та реліквії. Власне, до такої ідеї його підштовхнула ситуація, у якій він сам опинився. Назбиравши чимало старовинних речей (зокрема стародавніх рукописів, предметів культури, давніх музичних інструментів), краєзнавець не мав де їх зберігати. Тримав у закутку і розумів, що таким чином цінності ні йому, ні іншим дослідникам минувшини користі не приносять.

Своєю ідеєю щодо давньосховища О. Фотинський поділився з Архієпископом Волинським і Житомирським Модестом і знайшов у його особі однодумця й активного діяча. Клопотання Владики Модеста про створення закладу, де зберігалися б старовинні речі історичного та богослужбового призначення, знайшло підтримку церковних ерархів.

Уже в день офіційного відкриття Волинського єпархіального давньосховища 15 травня 1893 року в Житомирі до його фондів надійшло чимало цікавих та цінних старожитностей, зокрема рукописні книги 1636 року, низка видань Острозької друкарні, колекції археологічних знахідок, автографи відомих особистостей. Серед авто-

Орест Фотинський

графів був розпис гетьмана України Богдана Хмельницького з особистої колекції О. Фотинського.

Надалі давньосховище під керівництвом О. Фотинського не тільки примножувало свій речовий потенціал, але й стало центром духовно-просвітницького життя. Спочатку воно розмістилося у пристосованій будівлі на архієрейському подвір'ї, а через рік після відкриття почалося спорудження власного будинку під музей і бібліотеку на ділянці, що належала Преображенському катедральному соборові.

Згодом при давньосховищі відкрили велику бібліотеку, створили Волинське церковно-археологічне товариство, одним з напрямків діяльності якого стало видання „Волинського історико-археологічного збірника“. Відбувалися конференції, лекції, творчі зустрічі. І до всіх цих заходів мав безпосереднє відношення О. Фотинський.

1899 року О. Фотинський став делегатом XI Археологічного з'їзду від Волинського церковно-археологічного товариства. Під час роботи з'їзду він організував виставку волинських старожитностей, виступив з науковими доповідями, був секретарем відділення історико-географічних і етнографічних старожитностей.

Ще одна заслуга О. Фотинського – у 1911 році давньосховище поповнилися експонатами Володимир-Волинської колекції (понад 100 рукописів та 500 стародруків) і стало одним з найбагатших музейних закладів України.

Активно діючий музей українських і, насамперед, волинських старожитностей проіснував до 1915 року. Під час Першої світової війни частина його колекцій була вивезена і увійшла до складу Харківського музею українського мистецтва. А на початку Другої світової війни, коли О. Фотинський уже відійшов у вічність, багато матеріалів давньосховища зникло безвісти. Лише незначна частина експонатів вціліла. Нині вони перебувають у Харківському історичному й Житомирському краєзнавчому музеях.

Ці збережені релікти – пам'ятка не тільки про історичні часи держави, але й про людину, яка заслуговує на високе ймення хранителя історії.

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич

Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800

E-mail: svoboda@svoboda-news.com

Fax (973) 644-9510

Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:

Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: \$65.00 на рік, \$40.00 на півроку.

Для членів УНСоюзу – \$55.00 на рік, \$35.00 на півроку.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.

Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністрація	Володимир Гончарик	☎ (973) 292-9800 x 3041 E-mail: admin@svoboda-news.com
Оголошення	Володимир Гончарик	☎ (973) 292-9800 x 3040 Fax (973) 644-9510 E-mail adukr@optonline.net
Передплата	Марійка Пенджола	☎ (973) 292-9800 x 3042 E-mail subscription@svoboda-news.com

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Нехай панують любов і взаєморозуміння

Дорогі друзі, дорога українська громадо!

Прийміть від мене і від колективу Постійного представництва України при ООН найщиріші вітання з Різдвяними і новорічними святами!

Новий рік – свято відновлення і надії на краще, а Різдво – свято приходу Спасителя, який єднає нас своєю любов'ю. Тож нехай у новому 2013 році між людьми панують любов і взаєморозуміння, всепрощення і християнське терпіння.

Протягом усіх років незалежності України наша держава відчувала всебічну підтримку української громади США, зокрема у зміцненні авторитету України у світі та розбудові багатогранних зв'язків з Сполученими Штатами Америки,

Користуючись нагодою, засвід-

чуємо вам глибоку вдячність за зусилля, яких ви послідовно докладаєте в ім'я збереження національної культури і традицій України на американському континенті, і запевняємо у всілякій підтримці з нашого боку у цій важливій справі

У ці святкові дні бажаємо вам міцного здоров'я, втілення мрій і багато любові. Хай світло Вифлеємської зірки дарує вам мир, родинний затишок і добробут. Хай цьогорічні свята запам'ятаються усім приємними несподіванками, гарним настроєм, подарунками та неповторними враженнями!

Веселих свят!

З глибокою повагою,

Юрій Сергєєв,
Постійний представник
України при ООН

Пропоную створити музей в Опішній

Нещодавно Верховна Рада України прийняла постанову про відзначення 140-річчя з дня народження Василя Кричевського. Для мене й моєї численної родини це велика честь, оскільки академік В. Кричевський (1872-1952), маляр, графік, художник декоративно-ужиткового мистецтва, архітектор, сценограф, мистецтвознавець, педагог, колекціонер, найбільш харизматична постать українського мистецтва другої половини ХХ ст., фундатор стилю українського модерну в національній архітектурі, перший художник українського кіно, один із засновників Української академії мистецтв, автор національного герба України почесний член Української Вільної Академії Наук у США, Заслужений діяч мистецтв України є моїм дідом. Водночас він є патріархом великої родини Кричевських, яка дала українському мистецтву ряд видатних особистостей.

Останнім часом я активно займаюся пошуком і вивченням документальної й мистецької спадщини родини Кричевських. Моїми зусиллями та стараннями сестри Оксани Лінди-Кричевської, двоюрідної сестри Катерини Кричевської-Росандіч, за підтримки ряду благодійних фондів, музеям України було безкоштовно передано багато художніх творів В. Кричевського та інших представників родини Кричевських.

Я вдячний державним органам України за такий вияв турботи про мого славетного діда і готовий всіляко допомагати у здійсненні пропам'ятних заходів, збереженні й вивченні мистецької спадщини мого діда. Вважаю за доцільне передбачити вирішення двох вкрай актуальних, на мою думку, питань. Це завершення капітального ремонту та внутрішнього опорядження будівлі колишнього Опішнянського навчально-показового пункту Полтавського губернського земства, спорудженого у 1914-1916 роках за проектом В. Кричевського. Цей будинок належить до Національ-

ного музею-заповідника українського гончарства в селищі Опішня Полтавської області і ремонтується майже 20 років. В. Кричевський у 1902-1919 роках неодноразово бував і жив в Опішній, активно залучав гончарів до декоративного оздоблення проєктованих ним будинків, володів найбільшою приватною колекцією опішнянської й світової кераміки, яка загинула 1918 року. Наприкінці 1918 року В. Кричевський став директором новоствореного Миргородського художньо-промислового (керамічного) інституту.

Варто розглянути питання про створення у цій будівлі Музею мистецької родини Кричевських, до якої належать брат Василя Кричевського – Федір Кричевський (1879-1947), видатний живописець і педагог, один з засновників вітчизняної реалістичної школи живопису, Заслужений діяч мистецтв УРСР, один із засновників і перший ректор української Академії образотворчого мистецтва, сини мистця – Василь Кричевський – відомий графік, маляр, художник кіно, Микола Кричевський – відомий аквареліст, який від 1920 року жив і працював у Парижі, де здобув визнання, внучка – Катерина Кричевська-Росандіч, яка мешкає в Каліфорнії.

Переконаний, що кращої будівлі для такого музею в Україні не знайти. Музей міг би функціонувати на правах відділу Національного музею-заповідника українського гончарства. 2011 року я вже передав на постійне зберігання до цього закладу понад 400 оригінальних творів академіка В. Кричевського, інших мистців-членів родини, а також архівних документів Кричевських і Щербаківських. І надалі маю намір здійснювати пошукову роботу, спрямовану на концентрування в Опішній творчо-наукової спадщини цих славетних українських родів.

Василь Лінде-Кричевський,
Бонвіл, Мізурі

Нехай Різдво принесе мир і щастя

Шановна українська громадо!
Від імені працівників Посольства України в США та від себе особисто сердечно вітаю вас з Різдвом Христовим та Новим роком!

Ці свята завжди сприймаються як символ надії та любові до ближнього і заохочують кожного з нас до взаєморозуміння та єдності заради благополуччя України.

То ж нехай Різдвяна зоря при-

несе у кожную домівку мир і щастя, любов і взаєморозуміння, Боже благословення і світлі сподівання.

Нехай Новий рік змінить Ваші турботи на радість, а будні – на свято.

Смачної Вам куті та веселої коляди!

Щиро Ваш,

Олександр Моцик,
Посол України у США

Читачі – про „Свободу“ і її завдання

Ми дещо затрималися з опублікуванням відповідей наших читачів на запитник „Свободи“ від 5 жовтня 2012 року – сподівались, що відгуків надійде більше, але, мабуть, час було вибрано не цілком вдалий, коли люди готувалися спочатку до Дня Подяки, відтак – до Різдва Христового і мали менше можливостей відволіктися на позахатні, позародинні речі. Втім, нам залежало не так на кількості відповідей на запитник, як на їхній щирості та об'єктивності, тому, подаючи „запитникову“ пошту, дякуємо кожному авторові відгуку за висловлені думки про „Свободу“ і за прихильність до неї.

У зверненні до читачів „Свободи“ (від 5 жовтня 2012 року, ч. 40) знаходимо вповні виправдану тривогу за дальшу долю тижневика та бажання відчутти „взаємний зв'язок... з її читачами“. Як передплатник „Свободи“ понад 50 років, схвалюю таке звернення і вітаю редакцію з 120-літтям цього знаменитого україномовного органу Українського Народного Союзу. Очевидно, доля газети тісно пов'язана з працею, успіхами та політикою її видавця, тому боюся, щоб „Свободу“ не спіткала та доля „Народної Волі“, яку я редагував майже 20 років.

Отже, коротко відповім на запитник.

На мою думку, „Свобода“ донині залишається найкращим українським тижневиком на Американському континенті. Всі теми в ній цікаві та корисні. На окрему увагу заслуговують розумні, професійні редакційні статті. Газета має добрих редакторів, однак, вони не все прислуховуються до думки авторів статей (хоч, щоправда, не все й треба). Річ у тому, що вибіркове скорочування, тобто цензури, надсиланих матеріалів дає негативні наслідки: автори перестають писати.

Газета повинна бути безперервною хронікою життя української спільноти в Америці. Такою „Свобода“ є лише частинно. Матеріали з України цікаві, але, окрім негативних, критичних, слід друкувати й позитивні, з різних ділянок життя.

Далі. Газета повинна не лише інформувати, але й виховувати своїх читачів. Такою „Свобода“ колись була. Було б побажано та корисно бачити в ній, наприклад, рубрику „Почуття меншеартости“, на яке хворіють наші земляки і в Америці, і в Україні. Така рубрика допомогла б людям позбутися цієї шкідливої під кожним оглядом хвороби. Крім того, обгрунтована критика наших національних хиб мала б виховне значення та притягала б увагу читачів, а разом з тим приєднувала б газеті нових передплатників.

Варто вміщувати більше матеріалів на мовні теми, або ще краще – відновити сторінку „Мова

про мову“. Не йдеться тут про статті з мовознавства, але про короткі пояснення та інформації, які й редакторам стали б також у пригоді.

У мене таке враження, що „Свобода“ не дуже цікавиться життям наших громад. Самі бачите, що це до доброго не веде. І не приведе до доброго, якщо УНСоюз занедає постінку турботу працею своїм відділів. Редакція повинна заохочувати читачів писати про важливі події в громадах.

Справа придбання „Свободі“ читачів з-поміж емігрантів з „четвертої хвили“ доволі складна. У мене було враження, що вони (хоч маленька частина) читають наш тижневик. Біда в тому, що приватні підприємці з-поміж цієї хвили видають свої газети та розповсюджують їх по наших кредитівках та інших публічних місцях безкоштовно, а тим самим до певної міри саботують союзову пресу, бо люди, які не читають багато та не дбають про підтримку українського друкованого слова, вдовольняються принагідною газетою та ще й писаною за советським правописом, який вони безкритично сприймають і яким дорожать.

Тому правописні проблеми залишаються актуальними. Навіть у „Свободі“ можна зустріти, зокрема в матеріалах авторів з України, мовні форми, котрі суперечать Харківському правописові. Але ще гірше, коли редактори пропускають на сторінки газети русизми, американізми та інші „ізм“, яким не місце в жодному правописі. Особливо багато помилок знаходимо в некрологах, що друкуються так, як їх написали малограмотні люди. Так не годиться! Крім того, ми розминаємося з виховним аспектом газети, який вона повинна б мати.

Микола Дупляк,
Сиракюзи, Нью-Йорк

* * *

Мої особисті зацікавлення „Свобода“ задовольняє матеріалами, писаними місцевими авторами, листами до редакції, дописами на громадські теми. Це та незмінна

(Закінчення на стор. 17)

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Пластуни відібрали вифлеємський „Вогонь миру-2012“

НЮ-ЙОРК. – „Вогонь миру-2012“ прибув з Вифлеєму через Австрію на летовище ім. Кенеді 10 грудня 2012 року. Він представляє Світло Христа в Різдвяний час, поширює мир і єдність між людьми світу. Кожного року з Вифлеєму, де народився Христос, передають вогонь до Австрії, а відтак розповсюджують у світі. В Америці ця акція триває вже понад 10 років. Скавти активно виконують це завдання миру і єдності в уніформі „Вогню миру“. Пластуни з ініціативи другого куреня „Ті, що греблі рвуть“ прилучилися до цієї програми. Австрійським літаком прилетіли з Відня два представники летунської лінії з ліхтарями. Вони принесли лампади вогню до католиць-

кої каплички на летовищі, де вже чекали скавти з Нью-Йорку, Вірджинії та Коннектикуту. Був присутній також представник литовських скавтів та Пласту. Церемонію передання вогню почав капелан летовища о. Піяста. Відтак слідували привіти і представлення присутніх делегатів, між ними і Павла Стантона, координатора „Вогню миру“, австрійських летунів, скавтових провідників, пластунів, та представника охорони летовища. Були виголошені молитви, переплетені піснями, та підпалювання ліхтарень для перевезення до інших місцевостей. Вифлеємський „Вогонь миру“ буде розповсюджений по багатьох станицях США і Канади для передання до церков і на пластових свічках.

Учасники передання „Вогню миру“. (Фото: Ростик Слабіцький)

Відбулась 36-та Всеамериканська конференція учителів Шкіл українознавства

Світлана Хмурковська

ЕЛЕНВІЛ, Нью-Йорк. – На гостинній оселі Спільноти Української Молоді 5-7 жовтня 2012 року відбувалась 36-та Всеамериканська конференція вчителів Шкіл українознавства в Америці. Учителі, директори та управа Шкільної ради Українського Конгресового Комітету Америки зібралися обговорити стан шкільництва та його проблеми, подати пропозиції до покращення роботи та навчання у школах.

5 жовтня відбулось засідання директорів та управи Шкільної ради. Зустріч відкрив вітальним словом голова Шкільної ради д-р Євген Федоренко. Він повідомив, що у системі Шкільної ради діє 39 Шкіл українознавства, з них сім 12-класних, 13 – 11-класних, одна 10-класна і сім – 8-річних, шість – 7-річних та чотири факультативи. У 2011-2012 навчальному році 2,450 учнів навчали 365 учителів.

Управа Шкільної ради дбає, щоб у школах працювали талановиті, кваліфіковані вчителі. Для цього щоліта, протягом двох тижнів, проводяться курси підвищення кваліфікації на осе-

лі Союзівці, а також конференції, які допомагають поділитись досвідом, подати пропозиції для покращення навчання, висловити зауваги, бо тільки у спільній праці можна досягнути позитивного результату у навчанні учнів. Кожна українська громада повинна усвідомити, що саме школа є основним джерелом виховання майбутнього покоління у діаспорі і тому потребує підтримки. Саме мова, знання про Україну дають можливість дітям усвідомити цінність минулого свого народу і подбати про його майбутнє. Мова – це показник національної свідомості нації.

Д-р Є. Федоренко надав слово для звітів директорам шкіл. На сесії були присутні директори 10 шкіл – Володимир Боднар з Парми, Огайо, Петро Терещук з Трентону, Нью-Джерзі, Андрій Перекліта з Дітройту, Галина Маринець з Сомерсету, Нью-Джерзі, Тетяна Прятка з Стемфорду, Коннектикут, Ірина Чуян з Нью-Йорку, Світлана Марків з Гардфорду, Коннектикут, Юрій Яськів з Клівленду, Огайо, Люба Маркевич з Чикаго, Світлана Хмурковська з Йонкерсу, Нью-Йорк.

Виступив засвідчили, що кожна школа має добре відпрацьовану систему, учні забезпечені підручниками, учителі мають професійні дипломи і походять переважно з числа новоприбулих. Але є й деякі проблеми: недостатньо приміщень для навчання, не вистачає фінансування, не всі потенційні учні в місцях існування шкіл мають бажання відвідувати їх.

Другий день конференції 6 жовтня відкрив д-р Є. Федоренко. 52 делегати вшанували хвилиною мовчання пам'ять учителів, які відійшли у вічність, а також Галини Гаецької, дружини д-ра Юрія Гаецького, заступника голови Шкільної ради, яка померла у вересні 2012 року. Валентина Каплун зачитала протокол з попередньої конференції.

Головною темою дня було 80-ліття Голодомору-геноциду українського народу у 1932-1933 роках. У своєму виступі Є. Федоренко розповів про причини та жахливі факти цієї трагедії.

Після пленарної частини учителі розділились на сесії молодших та старших клас. Марія Поліщук була головою засідання учителів молодших клас, на яко-

му було вислухано багатьох учителів, котрі розповіли про методичний та практичний досвід роботи з дітьми молодшого віку.

На сесії старших класів головою був Володимир Кривоніс, член управи Шкільної ради, який виступив з розповіддю про жахливі події у час Голодомору на його батьківщині у Сумській області. У своїй доповіді В. Боднар повідомив про статистичні дані 1932-1933 років, а також наслідки Голодомору для українського народу.

У третій день конференція продовжила працю обговоренням за круглим столом. Головним гостем була Оксана Кулинич, голова Всеамериканського комітету „Поширення правди про Голодомор“. Вона повідомила про конкурс творів та малюнків про Голодомор на всеамериканському рівні не тільки для українців. Інформації про конкурс розіслані до шкіл. О. Кулинич запропонувала створити комітети істориків, які перевіряли б підручники у загальноосвітніх американських школах і надавали правдиві факти з історії України, бо часом трапляється, що її висвітлення залишається неправдивим або застарілим, з впливом залишків радянської ідеології.

Цікаву відеопрезентацію провела директор школи у Чикаго Л. Маркевич. З проєктом провести конкурс „Голодомор очима дітей“ вона поїхала до України. У деяких містах, розповіла Л. Маркевич, діти навіть не чули про Голодомор. Але кінцевий результат був фантастичний – на конкурс надійшло понад 5 тис. малюнків, відгуків, інтерв'ю. Нотатки, які створили діти віком від 10 до 17 років, були поміщені в альманаху.

Д-р Ігор Мірчук розповів про відтворення Голодомору в мистецтві. Багато картин, монументів, пам'ятників, музеїв було створено в пам'ять жертв Голодомору.

Конференція мала велике значення для виховання дітей і пошуку правильного шляху до юних сердець, щоб вміло, майстерно розвинути таланти, навчити мови, історії, культури, допомогти самоутвердитись як істинним українцям, хоч і в еміграції.

Учасники Всеамериканської конференції учителів Шкіл українознавства в Еленвілі, Нью-Йорк. (Фото: Володимир Боднар)

Нова сторінка взаємин міст-побратимів

ЧИКАГО. – Споріднене з 1991 року з Києвом, 3 грудня 2012 року Чикаго зустрічало з офіційною візитом делегацію Київської міської державної адміністрації на чолі з головою Олександром Поповим, який мав першу зустріч з посадником Чикаго Рамом Емануелем. Цій зустрічі передували домовленості між головою Комітету міст-побратимів Чикаго-Київ Вірою Еліяшевською та О. Поповим. У дні святкування 1530-річчя Києва у травні минулого року В. Еліяшевська разом з членом комітету о. Мироном Пачуком відвідали столицю України, де було зроблено перші кроки до майбутньої співпраці.

Цього ж дня обидва посадовці підписали Спільну декларацію двостороннього співробітництва на рівні міст-побратимів, активізувавши таким чином документ, підписаний у 1991 році. Посадник Чикаго підтвердив відкритість міста до співпраці в економічній, діловій та туристичній сферах.

До складу делегації входили Посол України в США Олександр Моцик, радник прем'єр-міністра України Анатолій Толстоухов, Генеральний консул України в Чикаго Андрій Праведник, представники різних департаментів міської адміністрації, підприємці.

На додаток до підписання Спільної декларації міст-побратимів члени делегації провели ряд зустрічей у Міжнародному центрі бізнесу, відомому з 1871 року як техноцентр „Merchandise Mart” в Чикаго, взяли участь в церемонії почесного іменування „Honorary Kyiv-Chicago Sisters Cities Way” частини вулиці Чикаго, що проходить через „Українське село”, район культурного, громадського та релігійного життя українців, які оселилися тут на початку ХХ ст. У цьому районі є культурний осередок, три церкви, Український Інститут Модерного Мистецтва, Український Національний Музей, католицька школа, кредитівка „Самопоміч”, українські крамниці, ресторани, бюро.

Делегація відвідала Український Національний Музей, де після ознайомлення з його історією та експонатами, О. Попов запропонував налагодити співпрацю між Музеєм історії Києва та українським музеєм в Чикаго. Делегація побувала також в Українському Інституті модерного мистецтва. Гості передали культурним установам пам'ятні подарунки.

Церемонія іменування вулиці відбулася за участі посадовців міста та представників української громади. В Українському культурному осередку делегацію привітали хлібом-сіллю українські американські ветерани, учасники танцювального ансамблю „Громиця”,

Голова Київської міської державної адміністрації Олександр Попов (зліва) і посадник Чикаго Рам Емануель підписують Спільну декларацію міст-побратимів. (Фото: City of Chicago)

а п'ятирічні малюки Ореста і Руслан Голубці декламували українською мовою віршований привіт.

Гостей представив о. М. Панчук. Серед представників міської влади були присутні і промовляли олдери Роберто Малдонадо та Джо Морено. Після того, як було відкрито вказівник, відбувся святковий обід в Українському Інституті Модерного Мистецтва.

Д-р Марта Фаріон, виконавчий директор та член Дорадчої ради з міжнародних взаємин організації міст-побратимів, привітала гостей і розповіла про найважливіші проекти, які були здійснені комітетом за 20 років та наголосила на важливості продовжувати співпрацю в майбутньому.

У відповідь О. Попов запропонував розробити практичні заходи для проведення Днів Чикаго в Києві у травні 2013 році та Днів Києва в Чикаго в 2014 році. Він також запевнив, що у Києві також буде вулиця на честь міст-побратимів.

Наголос сьогодення на розвитку економіки заохотив Київ стати асоційованим членом Американсько-Української ділової ради (USUBC) з тим, щоб сприяти динаміці торгівельних взаємин між Чикаго і Києвом. Це партнерство стало можливим завдяки роботі Лева Голубця, голови бізнес-групи комітету Чикаго-Київ, та президента Американсько-української ділової ради Моргана Вільямса. Угода обговорювалася під час ділової вечери з компанією „Q & A” та місцевими підприємцями в ході візиту делегації. Л. Голубець, партнер консалтингової компанії „PwC”, нещодавно повернувся з Києва, де пра-

цював чотири роки.

Понад 15 місцевих представників підприємств, присутніх на зустрічі, обговорювали питання економічної співпраці та сприяння у розвитку сучасних технологій. Київ також зацікавлений, аби потужні світові компанії, які розташовані в Чикаго, мали свої бюро і в Києві, де влада створить для них атмосферу сприяння. О. Попов запевнив, що така співпраця буде корисною для громад обох міст і запропонував свою допомогу підприємцям, що готові інвестувати в інфраструктуру Києва та області.

Невелика група підприємців одразу ж назначила наради щодо конкретних можливостей на здійснення плянів економічного співробітництва між містами-побратимами. Ще одна важлива зустріч напередодні від'їзду делегації до Києва відбулася в Генеральному консульстві України в Чикаго за участі Луїса Скота, головного фінансового директора Чикаго. Було обговорено ряд питань розвитку інфраструктури міста, залучення інвестицій від приватних джерел на громадські проекти.

О. Попов нагородив комітет міст-побратимів пропам'ятною медалею з нагоди святкування 1530-ліття Києва.

Пам'ятний вечір став можливим завдяки щедрій фінансовій підтримці з боку Фондації „Спадщина” Першого Федерального щадничого банку „Певність”, „MB Financial”, Українсько-Американської кредитної спілки „Самопоміч”.

Прес-служба Комітету міст-побратимів Чикаго-Київ

Новий вказівник „Honorary Kyiv-Chicago Sisters Cities Way” на вулиці, що проходить через „Українське село”.

Коляда з капелею бандуристів

Василь Романчук

ПАРМА, Огайо. – Знаковою подією в культурному житті української громади Великого Клівленду стала Різдвяна зустріч з лавреатом Державної Шевченківської премії – капелею бандуристів ім. Тараса Шевченка, яка відбулася 1 грудня 2012 року в парафіяльній залі Покрови Пресвятої Богородиці в Пармі.

Тепло зустріла публіка капелю та її мистецького керівника і головного диригента Олега Махляя. Він представив публіці створений три роки

тому вокальний чоловічий квартет „Байда”, який виконав колядку „Ой, радуйся, земле”.

У складі капелі бандуристів ім. Тараса Шевченка грають талановиті мистці з Каліфорнії і Торонто, Нью-Йорку і Дітройту, Клівленду і Парми. Бандурист Андрій Пірко не лише музикант-віртуоз, а й прекрасний майстер цих унікальних музичних інструментів.

Святкова програма капелі складалася з українських колядок та різдвяних пісень. Молодий талановитий музикант Юрій Петлюра виступив

як соліст і диригент одного з творів концертної програми.

Від імені громади парох Української католицької церкви Покрова

Пресвятої Богородиці о. Михайло Дроздовський подякував О. Махляєві та усім учасникам капелі за високе мистецтво.

Капля бандуристів ім. Тараса Шевченка.

**Христос Рождається!
— Славимо Його!**

*Christmas greetings and best wishes
for a joyful and bountiful New Year!*

*From the director and staff at the
Canadian Institute of Ukrainian Studies*

*Найщиріші Різдвяні вітання та
Новорічні побажання!*

*Від директора та співробітників
Канадського інституту українських студій*

Canadian Institute of Ukrainian Studies, 430 Pembina Hall,
University of Alberta, Edmonton, AB T6G 2H8 Canada
E-mail: cius@ualberta.ca; www.cius.ca
Tel: 780.492.2972 Fax: 780.492.4967

*Вітаємо дорогого нам
Чоловіка, Батька та Дідуся*

д-ра Василя Федорціва

*з Його
100-річним Ювілеєм.*

*Бажаємо щастя, кріпкого здоров'я,
Божих ласк та всього найкращого!*

Многая Літа!

*дружина д-р Теодора Федорців
донька Маруся Антонів з чоловіком Мироном
син Борис Федорців з дружиною Джуді Мей
син Роман Федорців з дружиною Іванкою
внучка Алія і внук Юліян
ближча і дальша родина*

„Українська хартія...“

(Продовження зі стор. 1)

Бути вільною людиною — це не лише зовнішня ознака, яка об'єднує усіх нас за правами, але й внутрішній духовний вибір. Невільна людина не здатна бути ані щасливою, ані захищеною, ані впевненою у своєму майбутньому.

Бути вільною людиною — це насамперед означає брати на себе відповідальність. Не можна вимагати від когось виконання його обов'язків, не виконуючи власних.

Не треба жити постійним почуттям скривдженості і жалем до себе. Бути вільною людиною означає вірити у свої сили.

Бути вільною людиною означає усвідомлювати свою неповторність, однак, жодною мірою не плекатися у собі зверхності.

Бути вільною людиною означає завжди і всюди самостійно додержуватися принципу нашої рівності один з одним, а також рівності перед законом.

І найважливіше: бути вільною людиною означає чинити добро.

Саме в цьому полягає найглибший смисл свободи вільної людини.

2. Бути українцем

Національна і культурна приналежність людини є значною мірою результатом духовного зусилля.

Сучасне поняття „бути українцем“ передбачає кілька рівнозначних напрямів праці над собою.

Перше і найважливіше: потрібно плекатися національну гідність.

Не шукаймо винних у власній долі. Будьмо сильним народом і пам'ятаймо як про переможні, так і

про трагічні сторінки.

Не забуваймо про ті вчинки, коли ми свідомо чи несвідомо чинили кривду іншим народам.

Не плекаймо зла й ненависти за свідомі та несвідомі кривди проти нас.

„Бути українцем“ має означати подолання багатьох травм, страхів і стереотипів.

Не треба оцінювати себе кризь уяву інших народів і бути надміру залежними від чужих похвал і образ.

Не треба ані вивищувати, ані принижувати себе перед іншими культурами.

Не треба насміхатися з рідного.

Не треба виправдовувати власну бездіяльність непереможними обставинами, плекаючи лінощі, заздрість і „гординю в приниженості“, які дуже часто є нашими найгіршими національними вадами.

Водночас сучасне поняття української нації виходить за етнічні межі і є явищем політичним, яке стосується й охоплює кожного українського громадянина.

Бути українцем означає усвідомлювати свою причетність до України і розвивати інтелектуальну, духовну та політичну україноцентричність: внутрішню — ту, яка постає з особистого зусилля кожного з нас, — єдність нашого народу, його земель, культури, історії і майбутнього.

Бути українцем означає володіти українською мовою або прагнути до оволодіння нею: не лише мова робить з нас українців, але саме та колосальна енергія, яка походить від особистого зусилля дбати про українську мову, навчитися і спілкуватися нею, й перетворює нас з

населення в єдиний народ.

Бути українцем означає не допускати національного подріблення. Не існує ані галицького, ані донецького, ані одеського, ані київського народів. Існує єдиний український народ на всьому просторі своєї території. Наші місцеві відмінності не створюють відцентрової енергії. Не слід ані переоцінювати їхнього значення, ані штучно загострювати їх: наші регіональні особливості не перетворюють нас на різні народи, а лише збагачують національну спільність.

Світове українство є ще одним виміром нашого буття.

Ми повинні мислити світовими категоріями сприйняття українства й застосовувати їх у політичному, економічному та культурному житті нашого регіону, Європи і планети.

3. Бути активним громадянином

Щоб бути активним громадянином, слід насамперед усвідомити, що державність і демократія — це не лише політичні, але й духовні цінності. Громадянське суспільство неможливе поза рамками держави.

Бути активним громадянином означає підтримувати іншого у захисті його прав, бо це — наші спільні права.

Бути активним громадянином означає виявляти ініціативу задля добра свого дому, сусідства, місцевої громади чи всієї української спільноти.

Бути активним громадянином означає з особливою увагою ставитися до будь-яких спроб (насамперед влади) порушити чи обмежити людські права. Завтра ті, хто порушують права вашого сусіда,

можуть узятися за вас.

Бути активним громадянином означає усвідомлювати життєву необхідність демократичного розвитку держави. Демократія, як і будь-який політично-суспільний витвір людини, існує лише там, де є переважна більшість людей, здатних її захищати і водночас їй підпорядковуватися.

Бути активним громадянином означає не усуватися від політичного життя, а робити політичний вибір, навіть обираючи між недосконалою політичними силами, діючи по совісті і дбаючи про зміни в житті країни.

4. Любити

Нам потрібна докорінна зміна ставлення один до одного.

Любити означає бажати ближньому добра.

У понятті „любов“ ми виокремлюємо національний, соціальний і культурний смисл.

Для нашого суспільства „любити“ насамперед означає виявляти толерантність до політичних і культурних поглядів, етнічної, релігійної та мовної належності інших співвітчизників, чий досвід і особиста історія, безумовно, різняться.

Толерантність є однією з найвищих ознак культури вільної людини, яка, додержуючись своїх принципів, визнає й приймає право іншого на інакшість.

Толерантність водночас не означає безпринципності: вона не дає визнання і виправдання тим, хто свідомо діє проти нашої держави, прагнучи її розколу чи занепаду, як і тим, хто переступає межі

(Продовження на стор. 12)

ЗБЕРЕЖІТЬ ДОБРО В ЖИТТІ

Майбутнє своєї родини забезпечте тепер!

Життєве страхування на визначений термін* захистить на цей час Вашу родину.

* Наявне не в усіх штатах.

Витяг з поліси страхування життя:

- Чоловіки-некурці, вік - 35 років
- Страховий поліс з 20-річним терміном на \$100,000
- Тільки \$ 0.44 в день!**
- Жінки-некурці, вік - 35 років
- Страховий поліс з 20-річним терміном на \$100,000
- Тільки \$ 0.38 в день!**

Звертайтеся до нас:
 Продажі – 888-538-2833
 2200 Route 10,
 Parsippany, NJ 07054

Загальні інформації
 800-253-9862
www.UkrainianNationalAssociation.org
facebook.com/UkrainianNationalAssociation

„Українська хартія...“

(Продовження зі стор. 11)

моралі.

Наша любов означає спільне національне утвердження української мови, яка й визначає обличчя України та нашого народу у світі.

Вона передбачає безумовну повагу до прав російськомовного українства і суворе додержання прав усіх національних громад нашої держави.

Любити означає не допускати будь-яких виявів ксенофобії, расизму, шовінізму, нацизму і сталінізму як найбрутальніших форм людської, національної, політичної, культурної і соціальної нетерпимости.

Любити означає відновлювати зв'язок поколінь в Україні, коли старші, навіть не поділяючи форм життєвого чи творчого пошуку молодших, підтримують їхній рух на нових шляхах.

Любити означає й те, що кожне наступне покоління з мудрістю ставиться до реалій своїх попередників і не прагне звести порахунки, але продовжити те, що є спільним надбанням і добром.

Любов до України — це примирення ветеранів війни: українських повстанців і радянських військовослужбовців.

Любити означає додержуватися національного погляду на власне минуле.

Бажання любити має допомогти накласти мораторій на „історичні війни“, провоковані ззовні.

Любов — це зусилля соціальної справедливості, спрямоване на подолання прірви між багатими і бідними.

Любити означає підтримувати непорушний духовний зв'язок між українськими церквами, чийм головним призначенням є служіння Богові й українському народові.

5. Мислити

Одне з найважливіших завдань вільної людини — самостійно мислити.

Для нашого суспільства „мислити“ насамперед означає подолати недержавність, вузькість і провінційність колоніального та хуторянського світогляду.

Саме в цій площині нам потрібна найважливіша революція.

Мислити означає ламати стереотипи. Мислити означає працювати, читати і творити, відповідаючи на дух та потреби часу. Мислити — це долати звичку простих відповідей. Мислити означає цікавитися світом і його культу-

рою. Мислити означає потребувати нових культурних форм і явищ.

Не треба застигати в минулому. Треба рухатися вперед.

Не варто боятися несподіваності нового. Варто боятися порожнечі й байдужості.

Мислити — це спільними громадянськими силами створювати центри сучасної культури, бібліотеки, громадські фонди для поширення інформації про Україну в світі, перекладів нашої літератури чи задля підтримки навчання українських студентів за кордоном.

Мислити — це дізнаватися про передові світові пошуки у теоретичних, практичних і творчих сферах та переймати передове знання, серед іншого й за допомогою сучасних мережевих можливостей.

Мислити означає разом підтримувати незалежні засоби масової інформації, які мають стати справжнім людським голосом посеред нинішнього інформаційного фальшу.

6. Бути господарем

Наше головне суспільне завдання — відновити в українців почуття господаря, чийми фундаментальними рисами є відповідальність за себе, своїх близьких і простір свого життя.

За своєю метою і масштабом ця справа є життєво необхідною, безальтернативною і співмірною з відновленням самої державности.

Бути господарем — це подолати рудименти радянського мислення, коли, по суті, принижена та обкрадена людина очікує на соціальну подачку й не ставить перед собою завдання брати участь у житті громади.

Щоб стати господарями своєї держави, ми повинні децентралізувати державну владу і делегувати владні повноваження та фінансові ресурси на місцеві рівні.

Господар починається з піклування про прості речі: порядок свого дому, під'їзду чи вулиці.

Ми усвідомлюємо складність багатьох суспільних хвороб, пов'язаних зі споживацтвом і невгамовними фінансовими апетитами.

Ці проблеми не повинні підмінити позитивного суспільного ставлення до підприємництва як джерела господарчого духу в Україні.

Таке ставлення буде можливим тільки в результаті національної та соціальної відповідальності, яку повинні нести перед країною представники великого і середнього бізнесу.

Бути господарем означає поважати особистість і працю інших людей. Бути господарем означає справедливо оцінювати роботу інших і справно платити заробітну платню.

Нам потрібне відновлення стандартів професіоналізму, які катастрофічно деградували майже в кожній сфері.

Господар, отже, є поняттям, яке охоплює всіх, хто прагне працювати: власників виробництв і найманих працівників, фермерів і селян.

Відновлення господарського духу немислиме без підвищення заробітної платні, збільшення кількості робочих місць і створення умов для повернення в Україну мільйонів заробітчан.

І найважливіше, бути господарем означає дбати про слабших і бідніших.

7. Бути лідером

Ми маємо бути налаштовані на особистий і колективний успіх.

Успіх повинен бути заслуженою винагородою за працю, і цей принцип мусить увійти в наше життя як норма здорового і справедливо-го суспільства.

Поняття „лідера“ стосується не влади, а знання.

Бути лідером означає прокласти шлях для інших.

Поняття лідерства передбачає й виховання таких чеснот, як уміння чути іншого, відчуття команди і власної виконавчої підпорядкованості задля конкретної мети.

Як велика європейська держава, Україна повинна стати регіональним політичним, економічним і культурним лідером.

Ідея регіонального лідерства України означає для нас присутність і діяльну участь у житті Європи та нашого найближчого сусідства на рівні міжлюдських взаємин і співпраці.

Сьогодні, замість негнучкого чиновницького апарату, цю місію має взяти на себе і втілювати громадянське суспільство.

8. Бути відкритим суспільством

Бути відкритим суспільством означає бути спільнотою, переконаною у великій цінності людського життя і демократичного устрою.

Серед нас немає ані людей другого сорту, ані гвинтиків, ані „трісок“ на шляху лісорубів.

Бути відкритим суспільством означає вгамовувати агресію і підтримувати слабших, вразливіших і тих, хто має обмежені фізичні можливості. Бути відкритим суспільством означає не толерувати жодних антигуманних ідеологій

і деспотичний примус. Бути відкритим суспільством означає бути налаштованими переймати найкращий досвід і знання зовнішнього світу.

Бути відкритим суспільством означає любити людей, вільно мислити і виховувати вільних людей.

Це має стати нашою колективною свідомістю.

9. Бути успішною державою

Успіх нашої держави має насамперед полягати у подоланні соціальної відчуженості між людьми.

Ми повинні домогтися відновлення демократичного управління, порушеного сьогодні.

Ми зобов'язані повернути справжній парламентаризм, якого нині не існує.

На роки вперед ми, українські громадяни, повинні забезпечувати регулярну зміну влади, щоб прищепити їй чітке розуміння про її підпорядкованість людям.

Це можливо лише за умови свободи слова і демократичних прав, які треба захищати постійно.

В Україні має бути реалізований базовий принцип: держава не заважає своїм громадянам, створює вільні умови для тих, хто працює, та захищає найбідніших.

Успіх нашої держави залежить від „реформ справедливості“ — зміни судової гілки влади і правоохоронних органів. Люди повинні нарешті встановити справедливість у державі.

Успіх нашої держави залежить від „реформ життя“ — зміни системи освіти і системи охорони здоров'я.

Нам потрібен свій цілісний і захищений гуманітарний простір.

Нам потрібна докорінна реформа місцевого самоврядування і регіонального розвитку.

Наш успіх залежить від вільного функціонування внутрішнього ринку, захисту громадянина в економіці та бізнесі, розвитку малого і середнього підприємництва, максимального спрощення дозвільної і регуляторної систем.

Успіх нашої держави залежить від подолання економічних передумов корупції.

Успіх нашої держави залежить від формування політичних партій, які діятимуть на ясных ідеологічних засадах і чий розвиток та позиція залежатимуть від волі людей на місцях, а не тільки від одноосібних проектів.

Успіх нашої держави залежить від виховання влади, яка розумі-

(Закінчення на стор. 13)

Бажано
Нашим Клієнтам
Веселих Свят
Різдва Христового та
Щасливого Нового Року!

mb
mb.bank

PENNSYLVANIA: 7918 Busseton Ave., Philadelphia, PA 19152 Tel. 215.722.6566
CHICAGO: 936 N. Western Ave., Chicago, IL 60622 Tel. 773.772.4500

Інтернет Сторінка:
www.mbfinancial.com

Member FDIC

Управа УВАА у США
сердечно вітає членів, друзів
та прихильників
З Різдвом Христовим
і Новим Роком!

„Українська хартія...“

(Закінчення зі стор. 12)

тиме значення й усвідомлювати-ме важливість національних цінностей та об'єднання всіх громадян країни.

10. Бути учасником демократичної спільноти народів

Природнім і безальтернативним шляхом для України є об'єднання з простором європейських народів.

Європейська інтеграція означає для нас не зовнішній, а внутрішній політичний курс.

Ми здатні бути прикладом та опорою для всіх демократичних сил колишнього Радянського Союзу і наших сусідів та партнерів від Балтії до Чорного моря.

Химерним ідеям нібито слов'янського братерства, фальшивої єдності, баченої вже не раз і не одне століття, та іншим виявам неоімперської ідеології ми протиставляємо принципи взаємної рівності, поваги і партнерської підтримки.

Ми повинні прагнути додати сили кожному, хто бореться за людські права і свободи.

* * *

Сьогодні Україна стоїть супроти авторитаризму, корупції, бідності людей, гнітючої соціальної нерівності і внутрішньої роз'єднаності.

Нам потрібні зміни.

Ми здатні перемогти нинішні загрози і небезпеки.

Найважливіший і ще не використаний стратегічний ресурс

України — це внутрішня консолідація нашого народу, яку розуміємо як єдність людей навколо цінностей незалежності та демократії, проголошених 24 серпня і 1 грудня 1991 року, і водночас як єдність політичних рішень та дій, котрі б гарантували європейський і демократичний розвиток України на десятиліття вперед.

Принципи, викладені у цій Хартії, для свого здійснення потребують багатьох великих особистих і колективних зусиль. Для цього потрібен діалог, до якого запрошуємо всіх, хто хоче добра нашому народові і його державі.

Ми закликаємо кожного з вас, дорогі співвітчизники, до найскладнішої у нашому житті роботи: не чекати „золотого віку“, не падати духом під тягарем неправди, не ховатися від світу і свого життя, а постійно робити особисті зусилля, які, віримо, принесуть добро Україні і утвдять нашу Державу як вільну країну вільних людей.

Наша Хартія — це вибір „бути“. Особистий і колективний.

Бути вільними людьми. Бути успішним народом і державою. Бути вільними серед вільних.

**В'ячеслав Брюховецький,
Богдан Гаврилишин,
Семен Глузман,
Володимир Горбулін,
кардинал Любомир Гузар,
Іван Дзюба,
Мирослав Маринович,
Мирослав Попович,
Євген Сверстюк,
Вадим Скуратівський,
Ігор Юхновський.**

Київ, 1 грудня, 2012 року

“Valentine Soirée”

Управа Українського Музею
запрошує Вас на

Вечорниці “Valentine Soirée”

в суботу, 16 лютого 2013 р. о год. 7:00 веч.

В
Українському Музею
222 East 6th Street, New York, NY 10003
150 дол. від особи
вечірній одяг бажаний

Товариська зустріч
Перекуси: шеф Андрій Соневицький
вино, шампанське
ліцитація різних об'єктів

Музична програма:
Валерій Жмуд – віртуосо скрипаль
Сергій Побединський – віртуосо гітарист

Весь дохід призначений на Український Музей
Donations are tax deductible to the extent permitted by law.

RSVP 212.228.0110 до 11 лютого 2013 р.

The Ukrainian Museum

222 East 6th Street, New York, NY 10003

T: 212.228.0110 • info@ukrainianmuseum.org • www.ukrainianmuseum.org

DNIPRO LLC.

- Туристичні послуги: авіаквитки і візи в Україну та інші країни
- Грошові перекази у всі країни світу • Українські та європейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки
- Телефонні картки: 80 хвилин розмови за 5 дол.

ROSELLE, NJ
645 W. 1st Ave.
Tel.: (908) 241-2190
(888) 336-4776

CLIFTON, NJ
565 Clifton Ave
Tel.: (973) 916-1543

PHILADELPHIA, PA
1916 Welsh Rd., Unit 3
Tel.: (215) 969-4986
(215) 728-6040

ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ ТА КОНТЕЙНЕРИ В УКРАЇНУ

2200 Route 10 West, Suite 109
Parsippany, NJ 07054
(973) 538-3888 • Fax: (973) 538-3899

ROXOLANA
INTERNATIONAL TRADE, LTD
e-mail: roxolanaltd@roxolana.com
web: www.roxolana.com

ПАКУНКИ В УКРАЇНУ

МОРЕМ • АВІА
Вага від 10 до 150 фунтів *

- Пересилайте пакунки до нас через UPS.
- Додаткова знижка для організацій.
- Користуйтеся нашими ARS наліпками.
- Для замовлення наліпок, для підбору пакунків телефонуйте: (973) 538-3888.
- Пакунки до Росії, Латвії, Литви, Естонії, Білорусі, Молдови, Казахстану, Грузії,
- Вірменії, Польщі, Чехії і Словаччини.
- Готові продуктові пакунки з каталога.
- Медикаменти на замовлення до України.

ROXOLANA Travel

- У нас можна замовити авіаквитки на будь-які авіакомпанії до більшості європейських країн.
- Візові послуги до України (без запрошення).
- Зустрічаємо і відвозимо на летовище.
- Пашпортні послуги. Обмінюємо старі пашпорти на нові українські.

ROXOLANA Money Service

ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ В УКРАЇНУ:

\$100 - \$8	\$500 - \$12	\$900 - \$20
\$200 - \$10	\$600 - \$15	\$1000 - \$20
\$300 - \$12	\$700 - \$17	\$1500 - \$37.50
\$400 - \$12	\$800 - \$17	\$2000 - \$50

Маємо ліцензію на пересилку доларів.
Також пересилаємо в інші країни.

* Додаткова оплата за доставку.
Існують певні обмеження.

ЗАМОВЛЯЙТЕ

Харчовий пакунок „Родинний“ з каталога
вміст пакунка:
борошно - 20 ф., гречка - 10 ф.,
оля - 1 гальон, тушонка - 3 ф., саламі - 3 ф.,
родзинки - 3 ф., дріжджі - 1 ф.,
кава мелена - 2 ф., шоколад - 2 плитки.
Ціна \$99 за 51 ф.

1-888-ПАКУНОК (725-8665)

Економте гроші: Переведіть баланс з Ваших кредитних карток з вищими відсотками на кредитну картку Visa® УФКС.

4.90%
Promotional APR* on balance transfers for 12 months

AFTER THAT a variable purchase as low as APR* of **9.75%** to **12.75%**

No balance transfer fees

*Annual Percentage Rate. Effective 1/15/13 to 7/15/13

APR річна процентна ставка. Пропозиція поширюється тільки на переведення балансу. Пропозиція дійсна з 1/15/2013 по 7/15/2013. Додаткова оплата за переведення балансу в період акції відсутня. По закінченні періоду акції плата за переведення балансу \$10 або 1.00% від суми кожного переведеного балансу, що більше. 4.90% Promotional APR дійсна протягом 12 місяців, після чого змінна процентна ставка від 9.75% до 12.75% буде застосована до несплаченого балансу. Право членства вимагається.

UKRAINIAN FEDERAL CREDIT UNION **УКРАЇНСЬКА** ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТНА СПІЛКА www.rufcu.org 877-968-7828

MAIN OFFICE | 824 Ridge Rd East | Rochester, NY 14621 | 585.544.9518 | fax 585.338.2980

BRANCH OFFICES ALBANY, NY 518.266.0791 SACRAMENTO, CA 916.721.1188 SYRACUSE, NY 315.471.4074 BOSTON, MA 781.493.6733 PORTLAND, OR 503.774.1444 BUFFALO, NY 716.847.5065

НОВИНИ МИСТЕЦТВА

Тріумфальний злет Людмили Монастирської

Левко Хмельковський

ПАРСИПАНИ, Нью-Джерзі. – 15 грудня 2012 року голова управи „Українського села” в Сомерсеті, Нью-Джерзі, Оксана Лобачевська запросила мешканців оселі на прем'єру опери Джузеппе Верді „Аїда” в нинішньому сезоні нью-йоркського театру „Метрополітен-Опера”. Метою був не тільки перегляд одного з найславніших творів великого композитора. Оперу йому замовив з нагоди відкриття Суецького каналу правитель Каїру Ізмаїл-паша. Її було вперше поставлено 4 грудня 1871 року саме в Каїрі. Темою вистави були події в давньому Єгипті. Але українських слухачів приваблювало й те, що партію Аїди співала молода українська артистка, солістка Національної опери України Людмила Монастирська. Це був її перший виступ в Нью-Йорку.

Світова творча кар'єра солістки взагалі розпочалася недавно – в 2011 році. В юні роки вона вчилася в середній школі села Ірклієва, поблизу Черкас. 10-річною дівчиною у 1985 році співала на сільському святі в Ірклієві. Були виступи на шкільних та сільських концертах, участь у районних та обласних фольклорних святах, конкурсах, поїздка на Співоче поле ім. Марусі Чурай у Полтаву на республіканське фольклорне свято, на пушкінський фестиваль у табір „Молода гвардія” в Одесі, поїздка до Польщі з школярами Чорнобаївського району, де вона теж співала. Дідусь її Іван Хоменко мав чудовий тенор, дуже любив співати та довгі роки був учасником сільського хору.

Коли закінчила вісім класів, батьки у супроводі вчителів – баяніста Сергія Фурси і його дружини хормайстра Галини привезли дівчинку до Києва, в музичну школу ім. Рейнгольда Глієра. Хоча вона мала ледве 15 років, її прийняли на вокальне відділення, зваживши на виняткові вокальні дані.

Після цієї школи майбутня солістка вчилася в Національній музичній академії ім. Петра Чай-

ковського, де її вчителями були Діана Петриненко та її брат Іван Паливода. Уже в 1997 році студентка перемогла на міжнародному музичному конкурсі ім. П. Чайковського саме з виконанням арії Аїди.

Сценічне життя після академії була непростим. Співала в оперній студії академії, в столичному Муніципальному оперному театрі для дітей та юнацтва, в Черкаському обласному академічному українському театрі – увесь 2006 рік були сольні концерти і творчі вечори. Лише у 2009 році стала солісткою Національної опери України.

В минулі роки я мав зустрічі з видатними українськими співаками Анатолієм Солов'яненком, Володимиром Гришком, Віталієм Ковальовим під час їхнього перебування в США й від них чув, що молодим талантам нелегко здобути визнання в Києві. В. Гришко сказав мені: „У Київській опері ще існує багато чвар, немає єдності та взаємоповаги між артистами, можна почути безпідставні образливі відгуки. Можливо, це йде від важкого життя, від безгрошів'я, але так жити не можна...”

Схожим був сценічний початок відомого у світі баса В. Ковальова. Він народився в Черкасах, у віруючій родині, тому за комуністичної влади мав обмежений вибір професійного навчання. Працював пожежним, співав у хорі місцевої церкви євангельських християн-баптистів, де його голос почула і була зачарована ним місіонерка з Швейцарії Рената Грюніг. Вона намовила директора опери в Берні прослухати юнака. Його залишили вчитися в Бернській консерваторії. Після перемоги на конкурсі Пласідо Домінго про нього дізналися у світі, і тепер запрошують до провідних опер. Коли моє інтерв'ю з В. Ковальовим надрукувала „Свобода”, я вислав газету його батькам до Черкас, які були втішені успіхами сина.

На мою думку, такі проблеми в житті обдарованих людей виникають від байдужості сучасних

владних „професорів” до українського театального мистецтва. На Заході до них інше ставлення. Їх шукають і запрошують. Точнісінько так було у давні часи, коли російські вельможі шукали і вивозили до Санкт-Петербургу співучих молодих українців. Пропозиціями Європи скристалася і Л. Монастирська, коли побувала на прослуховуванні в Королівській опері Лондону. Після такого випробування довго чекають на його вислід, але цього разу співачку досить швидко запросили на головну роль в опері Джузеппе Верді „Макбет”. Англіїців зачарував її дивовижний голос – лірико-драматичне сопрано. І зовнішність ставної української красуні справила на них велике враження. Одночасно їй запропонували бути дублеркою італійської примадони Мікаели Карозі в ролі Аїди. Л. Монастирська співала партію Аїди замість італійки на оркестровій репетиції цієї опери. На генеральну репетицію М. Карозі прийшла особисто. А за кілька днів дирекція театру запропонувала українці співати Аїду на головній сцені. Заміну пояснили публіці вагітністю М. Карозі. У Лондоні разом з нею співали В. Ковальов (верховний священник Рамфіс), Ольга Бородіна (Амнеріс) та Роберто Аланья (Радамес). Двоє останніх виступили з нею 15 грудня також в Нью-Йорку.

Приємні події в Лондоні не стали винятком у житті Л. Монастирської. Невдовзі її запросили замінити Марію Гулегіну в опері „Тоска” у Берліні. Захоплені відгуки музичних критиків зміцнили позицію Л. Монастирської в театральному світі, почався її тріумфальний професійний злет. Вона співала в Санкт-Петербурзі (Ліза у „Піковій дамі”), в Японії (принцеса Турандот), інших театрах, виступала з концертами в Італії, Голяндії, ряді інших країн. Тепер вона співає в Нью-Йорку, потім співатиме в мілянському театрі „Ла Скала”. І скрізь співачка стверджує своє українське походження, поши-

Людмила Монастирська в ролі Аїди на сцені „Метрополітен-Опери” Нью-Йорку.

рює обізнаність людей з Україною. Адже і в театральному світі ще багато хто вважає Україну частиною Росії. Саме тому солістка в документах і контрактах незмінно пише своє прізвище за українським правописом – „Монастирська”. В численних інтерв'ю вона наголошує, що на Черкащині усі співають, а її мама – особливо, що українська мова – найспівучіша в світі.

Під час вистави в Нью-Йорку Л. Монастирська мала телерозмову в примадонною Рене Флемінг, якій розповіла, що для душевного піднесення, для надхнення, вона за лаштунками театру часто сідає

(Закінчення на стор. 17)

Успіх фестивалю камерної музики „Одеські діалоги”

Станіслав Змієвський

ОДЕСА. – 16 грудня 2012 року у великій залі філармонії відбувся заключний концерт

5-го міжнародного фестивалю камерної музики „Одеські діалоги”. Це єдиний в Україні фестиваль класичної й сучасної музики, що подає широку панораму камерного дуетного жанру.

Упродовж чотирьох днів на фестивалі виступали виконавці з України, Росії, Ізраїлю та Японії, неодноразові переможці міжнародних конкурсів. Україну представляли дуети „Віолончелісімо” у складі Ольги Веселіної та Вадима Ларчикова, „Ренесанс” у складі Наталі Шелепник та Олександра Шульги, дует Олени та Івана Єргієвих. Найтепліше вітали одесити своїх земляків – Ольгу та Юрія Щербакових – фортепіяний дует „Oleyuria”, створений 27 років тому. За цей час вони виступали в Європі й Америці, брали участь у 40 престижних міжнародних конкурсах. На честь одеського дуету Міжнародний астрономічний союз зареєстрував малу планету „Oleyuria”. Дякуючи їм, народився міжнародний фестиваль камерної музики „Одеські діалоги”.

На заключному концерті „Парад дуетів” виступили разом два фортепіяні дуети – сестри Вероніка й Світлана Аптекар-Айнагулови з Москви та „Oleyuria”.

Учасники заключного концерту „Парад дуетів”. (Фото: Станіслав Змієвський)

НОВІ ВИДАННЯ

І 100 томів не досить для всієї правди про УПА

Йосиф Сірка

Один знайомий сказав мені, що 100 томів Літопису УПА – це занадто, бо навіть американська чи інші армії не мають такої кількості. Я не знаю, з кількох томів складаються літописи інших визвольних змагань, але впевнений, що і 100 томів „Літопису УПА“ мало, щоб вичерпати цю важливу тему в історії України. Цієї теми смертельно бояться вороги незалежної України. Бачимо, як протягом двох останніх років міністер освіти у науки України Дмитро Табачник намагався загальмувати розвиток української історіографії і спотворити минуле нашого народу і його національно-визвольну боротьбу.

Неспростовні архівні документи свідчать, що в Москві і Києві працювали цілі відділи кагешбешників та цілі зграї партійних ідеологів, щоб посварити найактивніших учасників визвольного руху, зокрема членів Організації Українських Націоналістів та політичне керівництво Української Повстанської Армії. Доходило до того, що советські агенти видавали себе за бандерівців і мельниківців, щоб ці дві групи розсварити. Страш-

ними провокаціями і вбивствами невинних людей вони досягли своєї мети! Досі ці дві групи одної організації не можуть збагнути, що все, що робилося і робиться ворожими руками, спрямоване проти єдності визвольного руху, проти України і її народу, досі не можуть об'єднатися, щоб показати, що для них доля України важливіша за взаємні гріхи, запрограмовані спритними ворогами української незалежності!

Саме тому дуже важливим є той факт, що Видавництво „Літопис Української Повстанської Армії“ й надалі видає невідомі документи, архівні матеріали та спогади ще живих свідків про визвольну боротьбу УПА.

Щойно вийшов друком „Літопис Української Повстанської Армії. Каталог 100 томів. 1973 – 2012“. Це конче потрібне і надзвичайно корисне видання, бо воно надає можливість дослідникам та будь-якому читачеві знайти відповідний том з короткою інформацією про його зміст. Надзвичайно важливим є й повідомлення про публікацію наступних томів „Літопису“, оскільки вони оприлюднюють документи визвольної боротьби в той час, коли

в уряді та різних інституціях України намагаються знов тримати правду під замком.

„Каталог“ Літопису УПА появився українською й англійською мовами, що буде великою допомогою й англійським дослідникам та історикам.

Тут поміщено також звернення до української громади, щоб допомогла фінансово видавати дальші томи „Літопису УПА“, який редагують та розповсюджують добровольці, віддані ідеї утвердження української історичної правди.

Видавництво „Літопис УПА“ працює з 1973 року, а заснували його колишні воїни УПА, які опинились в Канаді та США. Борці за волю України склали зброю, але озброїлись пером, щоб продовжити боротьбу за Україну.

Як зазначено в каталозі, у 2012 році вийде 100-ий том документів і матеріалів у чотирьох серіях. Кожен том (чи група томів) літопису присвячений окремим темам.

Томи появляються в залежності від опрацювання. Перша серія, основна, (від 1973 року складається з 51 тому, друга – нова, (з 1995 року) нараховує 18 томів. Вона вихо-

дить під грифом не лише Видавництва „Літопис УПА“, але й Інституту української археографії ім. Михайла Грушевського Національної Академії наук України, Державного комітету архівів України та галузевого архіву Служби безпеки України. Третя серія – „Бібліотека“ (з 2000 року) – це дослідження та спогади (11 томів), започатковано й серію „Події і люди“ (18 книг) та „Спільні видання“ (2 книги).

Окрім паперової версії, томи „Літопису УПА“ виходять на дисках електронних книг.

Ці книги з архівними документами безкоштовно розповсюджуються по бібліотеках України та цілого світу, а колектив „Літопису УПА“ працює на громадських засадах, і завдяки йому у світ пішло вже понад 500 тис. примірників книжок про український визвольний рух. Відповідальним редактором „Літопису УПА“ є відомий історик професор Петро Й. Потічний.

Усі видання „Літопису УПА“ можна замовити за адресами – в Україні: „Літопис УПА“, Пл. Міцкевича 6/7, Львів 79000, тел. (8-032-4064); litopys@bs.lviv.ua

В Канаді: Litopys U.P.A., PO Box 97, Station „C“, Toronto, Ontario, M6J 3M7; Mykola.kulyk@litopysupa.com

Два книжкові пам'ятники незабутнім дисидентам

Олег Коцарев

„Рух Опору в Україні: 1960-1990“. Енциклопедичний довідник. Головний редактор – Осип Зінкевич, вступні статті О. Зінкевича, Олеся Обертаса. – Видавництво „Смолоскип“. – Київ, 2012.

„Поезія із-за ґрат“. Антологія поетичної творчості 62 українських політ'язнів радянських тюрем і концтаборів. Упорядник – Олена Голуб, автор передмови – Людмила Тарнашинська. – Видавництво „Смолоскип“. – Київ, 2012.

23 листопада 2012 року в київському Будинку вчителя (Будинок колишньої Української Центральної Ради) було особливо людно, адже цього вечора презентувались одразу дві масштабні „смолоскипівські“ книжки. Це – друге видання енциклопедичного довідника „Рух Опору в Україні: 1960-1990“ та поетич-

на антологія творів українських політ'язнів другої половини ХХ ст. „Поезія із-за ґрат“.

На презентацію приїхали багато дисидентів, головних героїв обох книжок, з різних міст України, а дехто і з-за кордону.

Перша частина вечора була присвячена енциклопедичному довідникові „Рух Опору в Україні: 1960-1990“. Про цінність обох книжок гопворили на презентації директор „Смолоскипа“ Ростислав Семків, засновник „Смолоскипа“, головний упорядник „Руху Опору“ Осип Зінкевич, колишній дисидент і політ'язень Василь Овсієнко, народні депутати Лесь Танюк і Олесь Доній, Микола Кульчинський, Валентина Чорновіл, Олександр Дробаха, Петро Розумний, Богдан Гордасевич, Оріся Сокульська, Микола Перчишин, Юрій Зайцев, Раїса Морос, Валерій Кравченко, Олекса Різників.

Леся Крип'якевич, дружина

Романа, сина відомого історика Івана Крип'якевича, розповіла про події тих часів у Львові і передала Музеєві українського самвидаву велику добірку рідкісних матеріалів, які переховувалися у її родині.

На презентації також виступили гості з Словаччини – Юрій Бача, якому вдалося вивезти на Захід. Дослідження Івана Дзюби „Інтернаціоналізм чи русифікація?“, і закордонний член Національної Академії Наук України Микола Мушинка.

Зворушливим був виступ Тараса Романюка, онука героїчного Євгена Грицяка, одного з керівників Норильського повстання, який передавав привітання своїм побратимам по боротьбі й усім учасника зібрання.

Вадим Павлов, один з наймолодших дисидентів, прочитав вірш, присвячений пам'яті тих побратимів, які вже відійшли.

Вірші читала й Галина Могильницька. У своєму виступі вона

Виступає головний редактор довідника, ведучий вечора Осип Зінкевич.

зазначила:

– Надзвичайно добре, що ми тут сьогодні зустрілися – дехто з нас не бачився вже з десятирок років! Нинішні видання засвідчують: праця над українською справою триває, і те, що вона не є марною,

(Закінчення на стор. 17)

Збірник з нагоди 60-ліття УВАН у Канаді

Ярослав Розумний

Збірник „До основ. To the Source“. Вінніпег. 2012. Редактори Юрій Книш, Ярослав Розумний, Орест Цап.

Українська Вільна Академія Наук (УВАН) у Канаді видала двомовний збірник статей „До основ. To the Source“. (Вінніпег, 2012). Редактори Юрій Книш, Ярослав Розумний, Орест Цап. Збірник видано з нагоди 60-ліття УВАН, заснованої в Вінніпезі 1949 року.

Розділ „Література“ включає статті „А куди з „камінного саду“? Поезія Богдана Рубчака“ (Ярослав Розумний), „An Interview with Yuriy Tarnawsky“ (A.D. Jameson), „The Dismemberment of Orpheus and His Resurrection as Phoenix and the

Problem of Transition“ (Alexandra Chernenko), „Філософські погляди Тараса Шевченка (Наталія Совінська), „Скарги біля брами в вік прийдешній. Про есеїстику Оксани Забужко 1990-их років“ (Володимир Шелест), „Підсумок за 100 років чи мисток у майбутнє“ (Валерій Подковський), „Есаєс Тегнер і Україна“ (Ірена Книш), „До проблеми класифікації та функціонування народної баляди на Чернігівщині (Станіслав Пономаревський).

Розділ „Освіта і культура“ включає статті „Освіта, наука і посполита письменність у Гетьманській Україні XVII-XVIII ст. До 300-річчя смерті гетьмана Івана Мазепи“ (Ярослав Розумний), „Юрій Мулик-Луцик про Україну як колиску християнської думки на слов'янському

Сході“ (Степан Ярмусь), „Ukrainian Teacher Training Schools in Manitoba“ (Borislaw N. Bilash), „Music Education and Classical Music Organizations in Ukraine after 1991“ (Luba Zuk), „Кобза, бандура“ (Андрій Горняткевич) та „Просвітницьке подвижництво д-ра Ярослава Дудикевича“ (Тарас Шах).

У розділі „Історія“ є англійські статті „Forgotten Ancestors: Some Preliminary Theses on the Scythian Heritage of Old Ukraine“ (George Knysh), „Russian Interpretation of Historical Source Materials“ (Bohdan F. Kortschmaryk), „Erroneous Methods in J.-P. Himka's Challenge to „Ukrainian Myths“ (Roman Serbyn) та й українськомовна стаття „Показова польська тюрма в Дрогобичі. Спогади в'язня“ (Зеновій Книш).

Розділ „Канадіяна“ включає статті

„A Question of Endurance: Negotiating Ukrainian Identity in Manitoba“ (John C. Lehr and Natalia Aponiuk) та „Welcome to Ukrainian Concert Hall... Presenting Ukrainian Music on CBC Radio 1972-1973“ (Denis Hlynka).

В останньому розділі „Бібліографія“ включено „Літопис УПА – джерело інформації про визвольну боротьбу в Україні“ (Петро Й. Потічний), „Українські архівні зібрання в Канаді: питання реєстрації та репрезентації“ (Ірина Матяш) та „Nykyta Budka: A Critical Bibliographical Survey“ (Robert V. Klymasz).

Завершується праця над виданням історії „Українська Вільна Академія Наук у Канаді. Продовження ідеї вільної науки“. Автор – Ярослав Розумний.

Адреса: UVAN in Canada, 235 McGregor St., Winnipeg, MB Canada R2W 4W5.

NO CLOSING COST MORTGAGE PROGRAM

No Closing Costs Home Financing!

Available for both new purchase and refinance.

YOU DON'T HAVE TO PAY ANY OF THESE!

Application Fee	~~\$325.00~~	\$0
Appraisal Fee	~~\$325.00~~	\$0
Commitment Fee	~~\$495.00~~	\$0
Title Service Charges	~~\$978.50*~~	\$0
Government Recording Charges	~~\$205.00~~	\$0
TOTAL CHARGES	~~\$2,328.50~~	\$0

ELIGIBLE MORTGAGES

15 Year 2.875%
2.933% APR 0 points / 0% origination

20 Year 3.500%
3.546% APR 0 points / 0% origination

30 Year 3.500%
3.533% APR 0 points / 0% origination

*Service charge based on a \$66,000 loan. Title service charges vary with the amount of the loan. Per diem interest fee is the responsibility of the member. Valid on new applications only submitted December 1, 2012 through January 31, 2013. Minimum mortgage loan amount required is \$50,000. Rates subject to change without notice.

Main Office
1729 Cottman Avenue
Philadelphia, PA 19111
Tel: (215) 725-4430

Somerton Branch
14425 Bustleton Avenue
Philadelphia, PA 19116
Tel: (267) 351-4021

UECC Branch
700 Cedar Road
Jenkintown, PA 19046
Tel: (267) 627-5317

Trenton, NJ Branch
477 Jeremiah Avenue
Trenton, NJ 08610
Tel: (609) 656-0802

24th Street Branch
2307 Brown Street
Philadelphia, PA 19130
Tel: (215) 232-3993

Федеральна Кредитова Кооператива СУМА

*Це найкраще місце для
збереження ваших ощадностей!*

Інтернет: www.sumafcu.org

Увімкніть Мобільний Банкінг!

Де б Ви не знаходились, у будь-який зручний час за допомогою мобільного пристрою і послуги «Мобільний банкінг» від Кредитівки СУМА контролюйте стан своїх рахунків найзручнішим для Вас способом: через Мобільний Вебсайт, SMS-Банкінг або Мобільні Програми:

МОБІЛЬНИЙ ВЕБСАЙТ З мобільного пристрою відвідайте <https://www.airteller.com/sumafcu>, щоб отримати доступ до свого рахунку через Інтернет: інформацію про баланс та транзакції, заплатити рахунки через систему Bill Pay, оплатити позики (включно з кредитною картою SUMA VISA) та перераховувати гроші між рахунками.*

*Щоб налаштувати мобільний доступ, відвідайте спочатку свій звичайний Інтернет Банкінг - <https://www.netteller.com/sumafcu> - та зайдіть у вкладку Options, потім Mobile Settings, а потім Web Mobile Settings.

SMS-БАНКІНГ Надсилайте SMS на короткий номер 89549 для швидкого отримання інформації про баланс та транзакції на своїх рахунках. Це найшвидший спосіб отримати відповідь на запит про стан свого рахунку.*

* Опис команд-запитів та підключення до послуги знаходяться за адресою <https://www.netteller.com/sumafcu>; зайдіть у вкладку Options, потім Mobile Settings, а потім Text Mobile Settings.

МОБІЛЬНІ ПРОГРАМИ Завантажте безкоштовну програму SUMA FCU для iPhone® або Android™. Інтуїтивна навігація надає швидкий, розширений та адаптований до Вашого пристрою мобільний доступ.*

* Мобільна програма доступна тільки вже зареєстрованим користувачам Інтернет Банкінгу. Щоб налаштувати мобільний доступ, відвідайте спочатку свій звичайний Інтернет Банкінг - <https://www.netteller.com/sumafcu> - та зайдіть у вкладку Options, потім Mobile Settings, а потім Web Mobile Settings. Послуга Bill Pay доступна у мобільній програмі тільки попередньо зареєстрованим користувачам Bill Pay через Інтернет Банкінг.

Головне Бюро

125 Corporate Blvd
Yonkers, New York 10701
Tel: 914-220-4900
Fax: 914-220-4090
1-888-644-SUMA

E-mail: memberservice@sumafcu.org

Філія в Йонкерсі

301 Palisade Ave
Yonkers, NY 10703
Tel: 914-220-4900
Fax: 914-965-1936

E-mail: palisade@sumafcu.org

Філія в Спрінг' Валі

16 Twin Ave
Spring Valley, NY 10977
Tel: 845-356-0087
Fax: 845-356-5335

E-mail: springvalley@sumafcu.org

Філія в Стамфордї

39 Clovelly Road
Stamford, CT 06902
Tel: 203-969-0498
Fax: 203-316-8246

E-mail: stamford@sumafcu.org

Філія в Нью-Гейвен

555 George St.
New Haven, CT 06511
Tel: 203-785-8805
Fax: 203-785-8677

E-mail: newhaven@sumafcu.org

Читачі – про „Свободу“...

(Закінчення зі стор. 7)

основа, котра робить газету загальногромадською, надпартійною, надконфесійною трибуною.

Найменше зацікавлюють мене ті теми, про які легко довідатися з інтернету, тому таку загальновідому інформацію є зайвим повторювати в рубриках „Україна за тиждень“ і „Америка і світ“.

Щодо того, що варте ширшого і ґрунтовнішого висвітлення, то, на мій погляд, є лише одна тема і одне завдання – як зберегти живим і дієвим нашу українство в Америці і взагалі у світі.

Міркуючи над потребою нових рубрик, пам'ятайте про великий вплив на людей гумору і сатири. Воскресить творчість Ікера, Миколи Понеділка.

„Свобода“ повинна з більшою відповідальністю ставитися до висвітлення громадського життя, з більшою пошаною до дописів з громад. Це та гілка, на якій газета сидить, тому її не слід різати – тобто не слід самоцільно вживати редакторські ножиці.

Щодо збільшення числа передплатників з „четвертої хвилі“, то це дуже тяжке завдання, та все ж можливе до здійснення. Оскільки діють створені новоприбульцями нові відділи в багатьох наших „старих“ організаціях, то треба налагодити з ними відділами постійні контакти, влаштовувати цікаві зустрічі, говорити з цими людьми безпосередньо, очі в очі. Інших способів не бачу.

Ярослав Колодій,
Дженкінтаун, Пенсильванія

* * *

Що може найбільше зацікавлювати і хвилювати читача „Свободи“ старшого віку? Успіхи нашого народу в Україні і наших громад тут, в Америці і Канаді. Читачі старшого віку – це люди, для яких є цікавим і важливим не минуле, не історія, яку вони й так знають, а майбутнє України і українського народу.

Оскільки ж, як відомо, істина пізнається в дискусіях, в полеміці, то „Свободі“ варто передруковувати з солідних київських та регіональних видань тексти дискусій між найавторитетнішими українськими політичними та економічними експертами.

Постійними тематичними розділами, вважаю, мали б бути: „Як зберегти „Свободу“?“ і „Як зберегти Союзівку?“

Життя громад потрібно висвітлювати не для того, щоб реєструвати кожну, навіть найменшу подію, а для того, щоб засвідчувати силу громади, життєздатність її членів,

Два книжкові...

(Закінчення зі стор. 15)

засвідчили навіть останні вибори – здвиги в свідомості людей відбуваються, хай і повільно. Й далеко не остання заслуга тут належить дисидентам, шістдесятникам.

Друга частина вчора, презентація антології „Поезія із-за ґрат“, розпочалося з виступу бандуриста Данила Мельника. Він виконав різноманітні варіації на тему таких знаменитих народних пісень, як „Добрий вечір тобі, зелена діврово!“ та „Пливе човен“.

Відтак перед присутніми виступила упорядниця антології О. Голуб.

їхні успіхи, громадські і професійні, творчі, особливо – успіхи молоді.

Тепер – про найскладніше. Як привабити до „Свободи“ „четверту хвилю“? Як певний резерв треба використати „Багрянівську сторінку“. Своїм традиційними змістом, услід „Українським вістам“, вона переважно звернена до вихідців зі східної України, а сьогоднішні найновіші емігранти на них подібні характеристиками, тому якщо б довкола цієї сторінки вибудувати тематичні відгалуження, адресовані новим емігрантам, то це, думаю, дало б позитивний вислід.

Олександр Корнієнко,
Мавнт-Лорел, Нью-Джерзі

* * *

У запитнику „Свободи“ від 5 жовтня минулого року головним є, як я це зрозумів, питання „четвертої хвилі“ і способів її залучення у число передплатників. Щоб багато не писати, „четверту хвилю“ я особисто оцінюю двома словами: „ні риба, ні м'ясо“. 90 відс. з них не цікавляться нашими українськими громадськими справами, нас, „старих“ емігрантів, не розуміють і не підтримують, своїх молодих сил не докладають до тої цілі, задля якої 120 років тому була заснована „Свобода“. А ця ціль і сьогодні все та сама – зберегти нашу національну ідентичність.

Я є передплатником „Свободи“ вже 51 рік, як багато інших її читачів, дуже тяжко пережив її перехід зі щоденника на тижневик, але добре, що донині вона зберегла свій патріотичний дух. То нехай Бог дає вам нову силу на цій самій дорозі і на цій службі українській справі.

Олександр Багнівський,
Елґарт, Індіана

* * *

Я хочу висловити і підкреслити лише одну думку і одне враження від „Свободи“, котру дістаю і читаю понад 50 літ: треба зрозуміти, що для національно свідомих читачів найважливішим є не інформації про події в Україні чи в тутешніх українських громадах (хоч і це потрібне), а матеріали, котрі б ґрили наші душі, котрі будили б наш розум, нашу свідомість. На щастя, такі матеріали є у „Свободі“, але їх має бути більше. Як приклад, подам алярмуючу статтю „Українська неминучість“ у числі з 22 червня минулого року. Я вже думав вмирати (мені вже пішов 91-ий), але ця стаття для мене такий „застрик“, що тепер хочу жити 100 літ і далі працювати в ім'я України-неньки...

д-р Павло Пундій,
Арлінгтон-ґайтс, Іліной

Вона ствердила, що головне призначення книги – охопити якнайширше коло особистостей, показати вірші, чудом збережені рідними та в архівах КГБ.

Євген Сверстюк прочитав кілька своїх віршів і привітав усіх з нещодавнім Днем Свободи. Коротким був поетичний виступ Миколи Горбала, він вирізнявся тим, що поет читав свій верлібр.

Михайло Якубівський прочитав більше віршів і розповів про свої поневіряння в лабетах радянської психіатрії.

Презентацію закінчено спільною вечерею усіх учасників, під час якої лунали патріотичні пісні політ'язнів і хору „Гомін“.

СПОРТ

Дружина „Чорноморська Січ“ закінчила осінні змагання

Омелян Твардовський

ВИПАНИ, Нью-Джерзі. – 21 жовтня і 18 листопада 2012 року, змагаючись в чемпіонаті з копаного м'яча супер-дивізії „Гарден-Стейт-Ліги“, українська дружина „Чорноморська Січ“ закінчила першу половину сезону 2012-2013 років. Згідно з вислідами змагань, „січовики“ посіли п'яту сходинку в таблиці ігор. У зустрічі з клубом „Польонія“ вони вели 2:0 (голі здобули Селім Кудірі і Анатолій Сен), суперники вирівняли рахунок – 2:2, але Данило Левицький здобув ведення – 3:2. Однак, наприкінці зустрічі суперники при помилці судді зуміли вирівняти вислід – 3:3.

В наступних змаганнях „січовики“ грали з дружиною спортивного клубу „Портуґіз“ з Ньюарку і здобули перемогу з вислідом 2:1. Голи здобули Д. Левицький і А. Сен.

Наступні зустрічі відбулися 13 листопада і 1 грудня. У грі з дружиною „Вайкінґз“ з Парсипані „січовики“ здобули перемогу з розгромним вислідом 6:1. Серію голів започаткував Тарас Оконел і після нього – А. Сен, чергові голи здобули Андрій

Панас – з карного стрілу, Діді Лоаза – з вільного удару, і А. Сен.

У грі з дружиною клубу „Джерзі Джуньорс“ на її стадіоні в Саміті „січовики“ зустріли безпідставну гостроту, якою завдала кілька контузій українським футболістам. Однак, січовики заграли дисципліновано і перемогли і цим разом з розгромним вислідом 5:1. Переможні голи здобули Марко Гординський, А. Панас (з карного), А. Сен, Д. Левицький і Дмитро Терещук. Склад „Чорноморської Січі“: Олександр МекДоналд, Андрій Кудрик, А. Панас, Андрій Мандзій, Роман Табачук, Микола Купина, М. Гординський, А. Сен, Д. Левицький, Д. Терещук, Юрій Микула, Степан Колодій, С. Кудірі, Д. Лоаза. Тренер – Богдан Купина, управитель Микола Гординський.

Провід ланки копаного м'яча організовує нові дружини дітей і молодшого юнацтва віком 6-9 та 10-13 років і проводить поповнення старших юнацьких дружин віком 15-18 років. Просимо звертатися до Юрія Юркевича на тел.: (973) 809-5225, а старших юнаків – до Мері Олвел на тел.: (973) 219-1051.

Сергій Федченко став чемпіоном Європи

Олександр Вівчарик

ЧЕРКАСИ. – 15 грудня 34-річний боксер Сергій Федченко став чемпіоном Європи за версією WBO у вазі 63.5 кілограма. Він переміг 29-річного азербайджанця Азада Азізова, котрий виступає за Німеччину. Вечір світового боксу організувала промотерська компанія братів Кличків „K2 Promotion“ у спортивному комплексі „Будівельник“. Відбулося вісім боїв у різних вагових категоріях, у яких змагалися боксери з України, Росії, Угорщини, Таджикистану та Узбекистану.

Сергій Федченко (зліва) у бою з Азадом Азізовим. (Фото: Олександр Вівчарик)

Тріумфальний злет...

(Закінчення зі стор. 14)

до фортепіяна, грає і співає свою улюблену пісню „Ой, у вишневому садочку – там соловейко щибетав“.

Опера „Аїда“ транслювалася з Метрополітен-опери в багатьох кінотеатрах США, Канади, інших країн світу і Л. Монастирська висловила жаль, що такої трансляції досі немає в Києві і вона не може передати привселюдні вітання і подяку своїй вчительці Д. Петриненко, котра, маючи поважний вік 82 роки, усе ще вчить українську молодь класичного співу.

Талановиту українку називають спадкоємицею Соломії Крушельницької.

Уже після вистави в Нью-Йорку з попросив маму солістки, вчительку-пенсіонерку Валентину Повстенко (батьки артистки живуть в селі Скородинку на Черкащині) розповісти про перші кроки її дочки до великої сцени. Вона розповіла: „Коли Людмила почала вчитися в Києві, настали „лихі“ 1990-ті роки“. В банку безслідно зникли заощадження, які відкладались на навчання дітей,

замість грошей з'явилися купони, дошкуляла невивплата платні. А навчатись нашій дочці довелося три роки в училищі та п'ять у консерваторії“.

Тепер у мами – постійна тривога на серці, коли дочка летить у далекі краї. Коли Л. Монастирська співала в Москві на концерті до 85-річчя славетної оперної співачки Галини Вишневічської та на фестивалі оркестри Михайла Плетньова, російська преса назвала її „національним скарбом України“. „Ми пишаємося нашою дочкою, – написала в листі В. Повстенко. – І хоч в її житті були нелегкі періоди, вона змогла перебороти всі труднощі ніколи не втрачала почуття власної гідності, завжди була впевненою в собі, ніколи не шукала обхідних шляхів“.

У селі вважають, що любов до пісні і красу голосу Л. Монастирська успадкувала від мами, силу голосу – від батька, майстерність – від вчителів, а іскру в серці – від Бога. В Києві на неї чекають чоловік Олександр (теж співак, тенор) і діти Ганнуся та Андрій, учні музичної школи. Нива українських талантів дає усе нові плоди.

ОКСАНА СТАНЬКО
Ліцензований продавець
Страховання Життя
OKSANA STANKO
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
32 Peachtree Rd.
Basking Ridge, NJ 07920
Tel.: 908-872-2192; email: stankouna@optimum.net

ЕВГЕН
ОСЦІСЛАВСЬКИЙ
2-ий Заступник президента
Ліцензований Продавець
Страховання Життя
Ukrainian National Assn., Inc.
5 Stable Lane, Flemington, NJ 08822
Tel/ Fax: 908-782-5451
e-mail: eugenemaria@comcast.net

НА ПРОДАЖ
Велика, рідкісна картина-
мозаїка Едварда Козака.
Тел. 973-941-6659 або
email: yaukrainka@aol.com

Пошукуємо жінку по догляду за
3-річним хлопчиком у Bayside, NY.
Українська мова обов'язкова. Влас-
не авто бажане. Два дні на тиждень
- у середу і четвер. дні праці збіль-
шаться в грудні. Тел. 646-763-0045.

ARKA
Нитки, тканина до вишивання,
писанкові прибори, касети, відео-
касети, CD, шкільні книжки, хустки,
кераміка, різьба.
89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550

Д-р Леся Зборовська Голуб
лікар психолог для дітей, молоді і дорослих
лікування страху, депресії, проблем
спілкування і поведінки
622-624 Valley Rd., Suite 6A
Upper Montclair, NJ 07043
Tel.: (973) 655-9472 Н. Дж. ліцензія S1003562

Кондомініум до винайму на Флориді
в Українському селі св. Андрія, Норт
Порт. Відновлене помешкання,
2 спальні, грійтий басейн, 1 мілью до
Mineral Springs. Винайм місячно з
можливістю купити.
Тел. 845-438-7222 або 847-404-9538

Пошукуємо жінку по догляду старшо-
го чоловіка та легкої домашньої пра-
ці в околиці Вашингтону, ДК. Праця
7 днів на тиждень з проживанням.
Тел. 703-239-0259

ЮРІЙ Б. КОРДУБА
Адвокат
Emphasis on Real Estate, Wills,
Trusts and Elder Law
Ward Witty Drive, P.O. Box 249, Montville, NJ 07045
Hours by Appointment! Tel. (973) 335-4555

LAW OFFICES OF
ZENON B. MASNYJ, ESQ.
In the East Village since 1983
Serious personal injury, real estate
for personal and business use, rep-
resentation of small and mid-size
businesses, securities arbitration,
divorce, wills and probate.
(By Appointment Only)
29 EAST 7th STREET
NEW YORK, NEW YORK 10003
(212) 477-3002

Інтенсивні Курси Англійської Мови
Всі рівні володіння мовою • Англійська мова для підприємництва
Вдосконалення вміння писати і читати • Підготування до іспиту TOEFL
Повний вибір курсів Apple iMac Photoshop та Office for Mac
"English through the Arts" - Центр Діяльності
Spanish-American Institute
служить міжнародним студентам на Times Square від 1955 р.
215 West 43 Street, Times Square, NY 10036
Тел.: 212-840-7111 • Факс: 212-719-5922
Info@sai2000.org • www.sai2000.org
SKYPE: StudentClub • www.FaceBook.com/StudentClub
*This school is authorized under Federal Law to enroll non-immigrant alien students.
Registered by the Department of Education of the State of New York.*

Друкарня
COMPUTOPRINT Corp.
Established 1972
Clifton, New Jersey
виконує друкарські роботи:
• книжки (в твердій і м'якій оправі)
• журнали (з експедицією, або без)
• канцелярські друки
• весільні запрошення (в укр. і англ. мовах)
Ваші замовлення виконують
сумлінно, скоро і на час
з 40-літнім досвідом!
973-574-8800
Fax: 973-574-8887
e-mail: computopr@aol.com

ФУНДАЦІЯ
УКРАЇНСЬКОГО
ВІЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
ЗАСЛУГОВУЄ НА ВАШУ
ВСЕБІЧНУ ПІДТРИМКУ!
Ukrainian Free University
Foundation, Inc.
P. O. Box 1028, New York, NY 10276

LVIV EXPRESS
PARCEL SERVICES
111 East Elizabeth Ave. (908) 925-0717
Linden, New Jersey 07036
PACKAGES TO UKRAINE
BELORUSSIA • RUSSIA • POLAND • ESTONIA • LATVIA • LITHUANIA • SLOVAKIA
МОРЕМ мінімум 10 фунтів
ЛІТАКОМ 2-3 тижні мін. 10 фунтів
ДОЛЯРИ Пересилка і доставка
ЕЛЕКТРОНІКА 220 V
15 років в бізнесі чесної і добросовісної праці.
Полагоджуємо митні справи.
У зв'язку з розширенням компанія пошукує агентів до співпраці.
Доставляємо пакки до України, Білорусі, Росії, Польщі,
Естонії, Литви, Латвії, Словачії.
Підбираємо пакки з дому безкоштовно.
Пересилка пакоч через UPS для клієнтів з інших штатів.
Call Toll Free 1-800-965-7262

Шановні читачі!
Висилаючи до „Свободи“ спомини і співчуття з приводу
відходу своїх близьких і друзів, не забувайте підтримувати
видання тижневика жертвами на пресовий фонд!
Редакція

Випишіть „СВОБОДУ“!

Ціни за передплату (в американських доллярах):

	Рік	Півроку
Член УНСоюзу	55.00	35.00
Не член УНСоюзу	65.00	40.00

Передплата включена Прошу надіслати мені рахунок

Прошу вислати „Свободу“ на адресу:
(Print in English)

Name: _____
Address: _____
City: _____ State: _____
Country: _____ Zip code: _____
Tel.: ( ) _____

Я є членом УНСоюзу _____ відділу

Телефон відділу передплати: (973) 292-9800, додатковий 3042
Електронну версію можна передплатити за адресою:
www.svoboda-news.com/peredplata.htm

LYTWIN & LYTWIN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Theodore M. Lytwyn, Manager
NJ Lic. No. 3212
AIR CONDITIONED ROOMS
Обслуга ЩИРА і СЕРДЕЧНА
Our services are available
anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами
на цвинтарі в С. Бавнд Бруку
і перенесенням тлінних останків
з різних країн світу.
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)
UNION, NJ 07083
908-964-4222 • 973-375-5555
www.unionfuneralhome.com

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами
в BRONX, BROOKLYN,
NEW YORK і околицях
ДАНИЛО БУЗЕТА – директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema Funeral Home, Inc.
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y. 10009
(212) 674-2568

Oblast Memorials
845-469-4247 E-mail: oblast@optonline.net
ОБСЛУГОВУЄ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ В NY/NJ/CT/PA
З ВИРОБОМ ЗНАМЕНИТИХ
~ ПАМ'ЯТНИКІВ ~ МАВЗОЛЕЇВ
НА ВАШЕ БАЖАННЯ МОЖЕМО ЗУСТРИТИСЯ З ВАМИ
У ВАШОМУ ДОМІ, ЩОБ ОБГОВОРТИ ВАШ ПРОЄКТ.

Ділимося сумною вісткою з родиною і друзями, що 10 грудня 2012 року відійшла у вічність

св. п.

Люба Кушнір Заковоротна

народжена 10 серпня 1926 року в селі Янові в родині Михайла і Кароліни Кушнір.

Похоронні відправи відбулися 15 грудня 2012 року в Українській православної церкві св. Марії в Нью-Гейвен, Конн., а похована була на Українському цвинтарі св. Андрія в Савт-Бавнд-Бруку, Нью-Джерсі.

Залишилися у глибокому смутку:

- дочка - Богданна
- сини - Ігор з дружиною Синді
- Іван з дружиною Христиною
- внуки - Лариса, Марко, Андрій, Іванна, Крістин, Михайло, Стефан
- правнучка - Ірина
- сестра - Галюся з родиною
- племінники в Америці: Стефан, Галина, Оксана і Дарка з родинами
- племінниця Марійка і племінник Антон і їхня родина в Янові, Україна.

Вічна їй пам'ять

Замість квітів бажаючі можуть скласти пожертви в пам'ять Покійної на Ivan and Luba Zakovorotny Patriot Scholarship Fund, c/o Kyiv Mohyla Foundation of America, P.O. Box 46009, Chicago, IL 60646.

Ділимося сумною вісткою, що 24 жовтня 2012 року відійшов у вічність

св. п.

СЕВЕРИН ЗЛОЧОВСЬКИЙ

народжений 17 березня 1918 року в селі Кам'янка-Нова, Рава-Руського повіту, Львівської області.

Похоронні відправи відбулися 30 жовтня 2012 року в Українській католицькій церкві Непорочного Зачаття у місті Гамтрамк, Мишиген.

Залишені у глибокому смутку:

- дружина - Марія
- сестра - Людмила Недзельська у Польщі
- швагер - Петро Кушнір із дружиною Сонєю
- родина в Україні та у Польщі.

Вічна йому пам'ять!

Щиро дякуємо всесеснішим отцям - Роман Гикавий, Даниїл Чайковський та Богдан Рибчук за відправлення панахиди і похорону. Родина просить про молитви за душу Покійного та щиро дякує за пожертви.

У глибокому смутку повідомляємо що 26 грудня 2012 року відійшов у вічність дорогий Батько та Дідусь

св. п.

Семен Вішка

нар. 29 грудня 1918 року в Раві Руській, Галичина, Україна.

Панахида була відправлена в п'ятницю, 28 грудня 2012 року у Donovan Funeral Home, Goshen, NY.

Похоронні відправи у супроводі о. Ярослава Костика відбулися в суботу, 29 грудня, в Українській католицькій церкві св. Андрія, Campbell Hall, NY. Тіло спочило на Українському цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, Н. Й.

У смутку залишилися:

- діти - Ярослав та Гелена
- внуки - Филип і Маряна
- братова - Гелена Дзіка
- ближча і дальша родина в Україні

Вічна йому пам'ять!

З великим жалем ділимося сумною вісткою, що 19 грудня 2012 року спокійно вернулася до Бога на 93-му році життя наша найдорожча Мама і Баба

св. п.

МАРІЯ ШЕРЕГ' з дому Процак

нар. 7 вересня 1919 року в McKees Rocks, Pennsylvania, та вихована в селі Яселко на Лемківщині.

У глибокому смутку залишилися:

- донька - Соня з мужем Володимиром
- внук - Михасик
- сестри - Юстина, Надія, і Ганя
- та ближча і дальша родина в Україні і США.

ПАРАСТАС відбувся 21 грудня 2012 року в похоронному заведенні Марроко у Кліфтоні, Н. Дж.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в суботу, 22 грудня 2012 року в українській католицькій церкві св. о. Миколая в Пассейку, Н. Дж., а відтак на цвинтарі св. Духа у Гемптонбургу, Н. Й.

Вічна їй пам'ять!

Щиро дякуємо всім, що склали співчуття і за присутність на похоронних відправах.

Пожертви можна скласти на: St. Nicholas Ukrainian Catholic School, 223 President Street, Passaic, NJ 07055.

Ділимося сумною вісткою з родиною і приятелями що в суботу, 1 грудня 2012 року, відійшов у вічність на 88-му році життя наш найдорожчий Муж, Тато, Дідусь і Брат

св. п.

Василь Шуя

нар. 1 лютого 1925 року в селі Олеша коло Монастирська, Тернопільської області.

У глибокому смутку залишилися:

- дружина - Наталка
- дочка - Марта з мужем Алі з донею Талею і синами Адамом і Осипом.
- син - Юрій з дружиною Маргаретою, донею Єлисаветою і сином Михайлом
- сестра - Зеновія Савків з дітьми, внуками і правнуками в Україні
- ближча і дальша родина в США, Канаді й Україні.

Вічна йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 24 грудня 2012 року відійшов у Божу вічність на 87 році життя наш найдорожчий ЧОЛОВІК, БАТЬКО, ДІДУСЬ і ПРАДІДУСЬ

св. п.

ТЕОДОР КОМАР

нар. 10 березня 1925 року в Україні.

Похоронні відправи у супроводі о. Василя Савчина відбулися в п'ятницю, 4 січня 2012 року, в Українській католицькій церкві св. Михаїла в Milwaukee, WI. Покійний похований на цвинтарі св. Миколая у Чикаго, Іл.

У глибокому смутку залишилися:

- донька - ANNE з чоловіком STEVE ROHRER
- внуки - KRISTEN O'BRIEN, MARK з дружиною SHANNON O'BRIEN, JENNIFER ROHRER, KATIE ROHRER
- правнуки - CAIDEN і RILEY O'BRIEN

Пожертви в пам'ять Покійного можна скласти на: St. Michael's Ukrainian Catholic Church, 1025 S. 11th St., Milwaukee, WI 53204.

Вічна йому пам'ять!

SO. BOUND BROOK MONUMENT CO. LLC

УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО

ДАРКО ВОЙТОВИЧ, власник
(908) 647-7221 • (732) 356-1209

СТАВИМО ПАМ'ЯТНИКИ, МАВЗОЛЕЇ, СТАТУЇ З РІЗНИХ ГРАНІТІВ, БРОНЗИ НА ПРАВОСЛАВНОМУ ЦВИНТАРІ СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУКУ, СВ. ДУХА В ГЕМПТОНБУРГУ ТА ІНШИХ.

Тепер найкращий час - ціни на нерухомостях низькі,
а відсотки та умови на мортгеджах найвигідніші!

Звертайтеся до Кредитівки Самопоміч Нью Йорк

3.25%*

**незмінний відсоток -
15-ти річний термін**

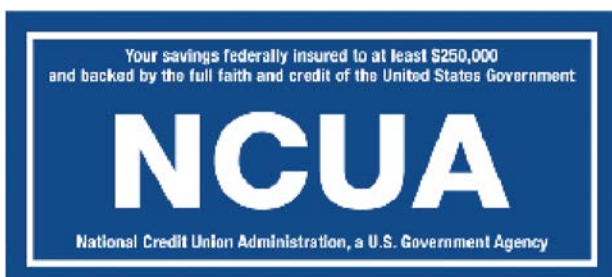
SELF RELIANCE NEW YORK Federal Credit Union

Завжди професійна, конфіденційна та ввічлива обслуга.

Головне бюро: 108 SECOND AVENUE NEW YORK, NY 10003 Tel: 212 473-7310 Fax: 212 473-3251
E-mail: Info@selfreliancenyc.org; Website: www.selfreliancenyc.org
Outside NYC call toll free: 1-888- SELFREL

Вигідно росташовані філії:

KERHONKSON: 6329 Route 209 Kerhonkson, NY 12446 Tel: 845 626-2938; Fax: 845 626-8636 ❖ **UNIONDALE:** 226 Uniondale Avenue Uniondale, NY 11553 Tel: 516 565-2393; Fax: 516 565-2097 ❖ **ASTORIA:** 32-01 31ST Avenue Astoria, NY 11106 Tel: 718 626-0506; Fax: 718 626-0458 ❖ **LINDENHURST:** 225 N 4th Street Lindenhurst, NY 11757 Tel: 631 867-5990; Fax: 631 867-5989

*Потрібно 20% завдатку; 1-4 родинний дім для вжитку домовласника; без нараховування точок (no points); нема штрафу за передчасне сплатення позички; 180 місяців до сплати; \$1,000 позичка коштує \$7.03. Відсотки на позичках можуть змінитись в будь-який час без попереднього повідомлення.